

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLAD VOOR DE WEERMACHT VAN NEDERLAND EN INDIË

waarin opgenomen :

het Artilleristisch Tijdschrift, het Cavaleristisch Tijdschrift en het
Militair Technisch Tijdschrift.

Directeur-Redacteur: J. MOORMAN, Reserve-Majoor der Infanterie.

Redacteuren:

J. J. C. P. WILSON, Kapitein van den Generalen Staf, Leeraar Hoogere Krijgsschool.

A. Q. H. DIJXHOORN, Kapitein der Infanterie.

M. R. H. CALMEIJER, 1e Luitenant der Infanterie, werkzaam bij de Hoogere Krijgsschool. P. W. PIETERS, Ritmeester der Huzaren. A. ETERMAN, 1e Luitenant der Artillerie, Lid der Commissie van Proefneming.

Redactie en Administratie: Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 117783. Postrekening 44715
Abonnement f 2.50 per kwartaal. Indië en Buitenland f 12.50 per jaar. Losse Nummers f 1.—

104de JAARGANG

No. 5

MEI 1935

INHOUD.

	Blz.
Kader oefeningen door H. G. ONTROP (II)	194
Beoefening van het Tucht recht in de Weermacht	199
Tactische prijsvragen	200
Eén jaar luchtbeschermingspraktijk, door A. H. J. L. FIÉVEZ (II)	207
Nieuwe Uitgaven	211 en 227
De verdediging in verleden en heden, met een blik in de toekomst, door M. R. H. CALMEIJER	212
Het Colenbrandersfonds	218
Leven en Streven in de Koninklijke Landmacht	219
Uit de Vakpers	232

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V. - 's-GRAVENHAGE - 1935

KADEROEFENINGEN

DOOR H. G. ONTROP,

Luitenant-kolonel der infanterie.

II. (Vervolg van blz. 152)

4. Het uitwerken van de oefening door den leider.

Heeft de leider zich een plan gevormd omtrent hetgeen hij behandelen wil en de wijze waarop hij de oefening zal leiden, dan dient hij de oefening eerst voor zichzelf uit te werken. Het best doet hij dit door uit te gaan van een zeer uitvoerige schets van den begintoestand, waarop dan in houtskool ruwweg den toestand wordt aangegeven, zooals hij zich die denkt nadat het eerst te behandelen moment is afgelopen. Hij overweegt de verschillende oplossingen die aan het geval gegeven kunnen worden; indien hij een minder juiste oplossing voorziet, die niet tot het door hem gedachte verloop zou leiden, kan hij zoodanige wijzigingen in den uitgangstoestand aanbrengen, dat een dergelijke oplossing niet meer te verwachten valt; nog beter is het echter, alsdan een tusschenmoment in te lasschen, waardoor de minder gewenschte oplossing zichzelf wreekt en de betrokken deelnemer vanzelf weer naar het rechte spoor gedrongen wordt; in ieder geval is het gewenscht dat de leider er zorg voor drage dat de oefening zoodanig verloopt, dat de door de deelnemers te treffen maatregelen moeten leiden tot den door hem gedachten uitgangstoestand voor het volgende moment; slaagt hij hierin niet, dan wordt hij tijdens de oefening voor onvoorziene situaties gesteld waaruit hij zich mogelijk nog wel door improvisatie weet te redden, doch de leiding moet dan onder zeer moeilijke omstandigheden worden voortgezet. Dit wil intusschen niet zeggen, dat de leider telkens gevallen moet stellen waarvoor slechts één oplossing mogelijk is; dit zou zeker niet leiden tot het scherp van het tactisch inzicht; integendeel, hoe meer oplossingen mogelijk zijn, des te interessanter en leerrijker wordt het geval; alleen moet de leider zich terdege in al die mogelijke oplossingen hebben ingedacht en goed hebben overwogen hoe hij, door inlasschen van nieuwe situaties, toch den uitgangstoestand voor het volgende moment zal kunnen bereiken.

Lang niet altijd wordt in dien geest gehandeld en veelal laat de leider de oplossing zijn beloop houden, om daarna den uitgangstoestand voor het volgende moment aan te geven, ook al wijkt deze belangrijk af van den toestand die bij de oplossing werd verkregen; deze wijze van handelen ontraad ik ten sterkste; zij maakt het den deelnemers onnoodig moeilijk en schaadt de belangstelling in sterke mate.

Intusschen waren wij nog pas aan de schets van den uitgangstoestand. Zijn de mogelijke oplossingen goed overdacht, correcties in den uitgangstoestand aangebracht, enz., dan wordt de ruwe houtskoolschets vervangen door een nieuwe detailschets, aangevende den uitgangstoestand voor het volgende moment, enz.; het verdient aanbeveling, die schetsen alle op dezelfde kaart te teekenen, in onderling afwijkende kleuren.

Een besliste fout is het, indien de leider zich bij den opzet der oefening alleen bepaalt tot het onderdeel dat bij de oefening een rol speelt. Heel dikwijls blijkt bij een oefening dat de handelingen van de eenheid waartoe het onderdeel behoort of die van de onderdeelen waarmede in werkelijkheid samengewerkt moet worden, niet of slechts vluchtig overdacht zijn en vaak hoort men den leider een desbetreffende opmerking beantwoorden met een „ja, maar met de divisie (grootere eenheid) of met het nevenregiment hebben we niets te maken; ik behandel slechts dit of dat onderdeel”. Een dergelijke onjuiste opvatting moet leiden tot een onlogisch geheel, waardoor de leider ook onbillijk is tegenover de deelnemers, die voor onzuivere toestanden geplaatst worden: de ambitie verslapt en van de oefening en het nut, dat zij diende af te werpen, komt zeer weinig terecht.

Wordt dus een regiment in hooger verband bij de oefening behandeld, dan dient de leider *voor zichzelf* de divisie op de hierboven aangegeven wijze uit te werken en moet hij dus de rol nagaan, die elk onderdeel der divisie bij de door hem gedachte handeling, zal spelen; zelfs dient hij voor sommige onderdeelen, b.v. die der artillerie, van lichte troepen, enz. nog een stapje hooger te gaan; eerst dan kan hij de juiste indeeling van de artillerie overzien, kan hij tot een logisch gebruik komen van lichte troepen, pioniers, enz., kan hij verband leggen in de actie van de tot een gezamenlijk doel ingezette regimenten, enz. En evenzoo moet de leider zich een goed beeld vormen van de handelingen van den vijand en zich voortdurend afvragen of hetgeen hij de te behandelen partij daaromtrent te weten laat komen, wel in overeenstemming is met hetgeen die vijand in werkelijkheid zou hebben kunnen doen. Is aan deze voorwaarden voldaan, dan eerst kan gesproken worden van een logisch opgebouwde oefening, zal de leider het geheel beheerschen en zal de leiding hem niet moeilijk vallen.

5. De stukken.

Aan de hand van de schetsen, een tijdtabel en enkele vluchtige aantekeningen kunnen thans de stukken worden opgemaakt.

De onderstelling vormt de basis van de oefening. Hierin moet de leider het beeld vastleggen van hetgeen de deelnemers in werkelijkheid omtrent den toestand bij vriend en vijand zouden weten en van de omstandigheden waarin het onderdeel dat zij verondersteld worden te commandeeren, verkeert.

Punt 136 van het *Oefenvoorschrift* geeft aan, dat de onderstelling een opgave bevat van:

- 1°. den algemeenen oorlogstoestand, voor beide partijen gelijkloidend en niet meer bevattend dan in werkelijkheid aan beide partijen bekend kan zijn;
- 2°. den bijzonderen oorlogstoestand, zijnde den toestand, waarin de betrokken partij ondersteld wordt op een bepaald tijdstip te verkeerren.

Weliswaar bevat hetzelfde punt ook een bepaling, dat bij „oefeningen op kleine schaal” het omschrijven van een algemeenen oorlogstoestand en zelfs van een bijzonderen toestand achterwege kan blijven, doch bij velen blijft, ook bij „kleine” oefeningen, de neiging tot splitsing in algemeenen en bijzonderen oorlogstoestand, bestaan. Dit wekt des te meer bevreemding, waar die splitsing veelal aanleiding geeft tot gepuzzle, althans wanneer — wat meestal bij interessante oefeningen het geval is — ondersteld wordt dat een nauw contact tusschen beide partijen bestaat.

Dit bezwaar is zeer begrijpelijk, want zijn de partijen reeds in gevecht gewikkeld, dan is het uiterst moeilijk om aan te geven, eensdeels, wat aan beide

partijen bekend is en anderdeels, in welken bijzonderen toestand de eigen partij verkeert; de wederzijdsche handelingen houden dan immers teveel met elkander verband, zijn te dicht samengeweven om het onderscheid tusschen „algemeen” en „bijzonder” overzichtelijk aan te geven. In werkelijkheid zouden de deelnemers zich, in die omstandigheden, evenmin een dusdanig gesplitst beeld kunnen vormen.

Ik zou het onderscheid tusschen het al dan niet aangeven van een algemeen en een bijzonderen oorlogstoestand, dan ook niet zoozeer willen leggen in het verschil tusschen grootere oefeningen, en die op kleine schaal, doch veel- eer in het al dan niet in nauw contact getreden zijn der beide partijen.

Over wat wel en wat niet in de onderstelling — en de eventueel volgende stukken— dient te staan is al heel wat geredetwist. Zeer terecht is er telkens weer op gehamerd dat er vooral niet teveel gegeven moet worden en dat de leider zich bepalen moet tot het geven van het beeld, dat ook in werkelijkheid zich bij de deelnemers gevormd zou hebben. Zeer terecht! Maar de uitwerking van dat vele gehamer mag stellig niet voeren tot het veel grootere euvel dat de stukken „te weinig” zouden geven.

De juiste middenweg is moeilijk aan te geven. Raadpleegt men de dagboeken, die *gedurende of onmiddellijk na den oorlog* geschreven zijn door deelnemers aan dien oorlog¹⁾, dan valt het op dat deze zoo bitter weinig wisten van wat er om hen heen gebeurde. Hoe waar die beelden van de werkelijkheid ook mogen zijn, als maatstaf voor wat bij kaderoefeningen als bekend moet worden aangegeven, kunnen zij niet dienen. Men vergete toch niet, dat in den oorlog de commandant in een geheel andere sfeer verkeert; dat hij het terrein en iets van de actie, hoe weinig dan ook, met zijn eigen zintuigen waarneemt; dat hij in innig contact is met zijn onderdeel; dat hij getraind is in het zich aanpassen aan plotseling zich voordoende toestanden en omstandigheden; enz. enz. Een dergelijke sfeer kan men nu eenmaal bij kaderoefeningen niet scheppen. Er moet hier en daar een zeer groote wissel getrokken worden op het fantasievermogen van de deelnemers die zich plotseling moeten indenken in een min of meer gecompliceerde gevechtsactie, welke zich op een terrein afspeelt, waarvan zij zich met behulp van de kaart, ook weer een voorstelling moeten maken. Het is dan ook noodig, dat aan dit fantasievermogen tegemoet wordt gekomen en hetgeen de deelnemers dienen te weten, behoort dan ook zoo ruim te worden opgegeven, dat zij zich behalve van de feiten, ook een beeld kunnen vormen van de sfeer waarin zich de actie afspeelt. Zij moeten derhalve kunnen begrijpen, onder welke omstandigheden het door hen te commandeeren onderdeel in den onderstelden toestand is geraakt; hoe de toestand is bij de onderdeelen waarmede samengewerkt moet worden; hoe de bezetting van het vijandelijk front waartegen opgetreden moet worden, tot nog toe gereageerd heeft, enz.; de mededeeling dat 's vijands voorste troepen in een bepaalde lijn *staan* of de op de schets aangegeven steunpunten heeft *bezet*, zegt al heel weinig; echter moeten de deelnemers, zoo noodig, zich wel kunnen indenken wat hun onderdeel uit die lijn of uit die steunpunten verwachten kan, waar tot nog toe sterke, waar

¹⁾ Een mooie gelegenheid om te waarschuwen voor de z.g. oorlogsdagboeken, eerst vele jaren na den oorlog geschreven. Meestal zijn de feiten, indien zij al niet geheel gefantaseerd zijn, niet beschreven zooals de schrijver deze tijdens den oorlog waarnam, doch zijn die beschrijvingen in sterke mate — en veelal tendentius — beïnvloed door politieke na-oorloggedachten; als bron voor militaire studie hebben zij een zeer dubieuze waarde.

zwakke weerstand geboden werd, welk terrein in het bijzonder door vijandelijk vuur wordt belegd, enz.

De onderstelling behoeft m.i. dan ook niet aan een starren vorm gebonden te zijn die den bevelsstijl nadert; aangezien zij slechts dient om een beeld te geven van de omstandigheden bij den uitgangstoestand, moet zij veel eerder iets hebben van een eenvoudig, onopgesmukt, courantenbericht.

De leider dient echter vooral de zucht te bedwingen, om uit de onderstelling te laten blijken hoe hij tot den begintoestand gekomen is en hoe diep hij zich toch in het geval heeft ingedacht; hier schuilt meestal het „te veel"! De leider vergete niet, dat de onderstelling dient als basis voor het werk dat van de deelnemers gevraagd zal worden en zeker niet als een soort verantwoordingsstuk tegenover de hoogere chefs, die de oefening zullen bijwonen; welke de grondgedachte is geweest die de leider als basis heeft genomen en hoe hij zich in de oefening heeft ingewerkt, zal aan die chefs duidelijk genoeg blijken uit de wijze waarop de oefening verloopt en geleid wordt!

Zij het om geheel andere redenen, wil ik nog tegen een andere beknoptheid waarschuwen, die veel voorkomt wanneer de overigens zeer aanbevelenswaardige methode wordt toegepast om de deelnemers te doen werken op in de onderstelling of verdere stukken opgenomen bevelen, berichten en dergelijke. De leider bepaalt zich dan veelal tot het geven van „uittreksels" of vervangt gegevens die voor de deelnemers niet van rechtstreeksch belang zijn of door hem niet in beschouwing behoeven genomen te worden, door de bekende stippellijnen. Uiteraard is dit in strijd met de werkelijkheid, doch mijn bezwaar heeft hier bepaaldelijk betrekking op de tactische scholing van de deelnemers. Dit weer niet zoozeer om de wijsheid die geput zou kunnen worden uit de gedeelten, welke weggelaten zouden „kunnen" worden, doch in hoofdzaak omdat zoo dikwijls blijkt, dat het zoo moeilijk is een bevel te lezen, d.w.z. daaruit op te maken wat de hoogere commandant wil, wat hij van elk onderdeel verlangt, welke middelen hij ter beschikking stelt; en daartoe behoort ook dat de ondercommandant weet te lezen wat van hem van belang is, wat van onmiddellijk belang en *wat niet*.

Waarom zou men het den deelnemers nu gemakkelijk maken, door hen opzettelijk een stuk in handen te geven dat slechts een gedeelte vormt van hetgeen zij in veel moeilijker omstandigheden in werkelijkheid te doorworstelen krijgen? Dit acht ik onlogisch, en de aanvoorders worden er door verwend. Uiteraard vormt het geven van een compleet bevel ook een uitstekende oefening voor den leider; ondervindt hij hierbij ernstige bezwaren, dan is het een bewijs dat hij zich bij het ontwerpen van de oefening niet op een voldoende hoog plan heeft gesteld.

Met nadruk, en ten einde misverstand te voorkomen, wil ik er op wijzen dat hier vooral niet het maken van „lange" bevelen bepleit wordt, en ook dat ik onder het redigeeren van een „compleet" bevel, niet versta het puntsgewijze behandelen van de aangelegenheden, die min of meer schematisch in de voorschriften worden opgesomd als „te pas kundende komen" bij het samenstellen van een bepaald bevel. Verre van dien! Trouwens, bij interessante oefeningen, waar actie in zit, kunnen schematische bevelen als hier bedoeld, zoo goed als niet voorkomen: de deelnemers zullen dan bijna steeds hebben te handelen op partieele bevelen; doch ook die partieele bevelen moeten op zich zelf „compleet zijn", d.w.z. al datgene behandelen wat de ondercommandant ook in werkelijkheid te weten moet komen om uitvoering te kunnen geven aan den wil van zijn chef en om in diens geest te kunnen handelen;

maar ook niet meer! En dit is geheel in den geest van onze voorschriften, die er terdege op hameren, dat een bevel „beknopt” zij en slechts uit de opsomming van „puntjes” datgene genomen worde wat „noodig” is.

Nu ik toch op het terrein der *bevelstechniek* ben aangeland, moge ik ook nog waarschuwen tegen de, in vele gevallen, totaal onnoodige puntsgewijze uiteenzetting in een bevel van den eigen toestand, van de opdracht, van de eigen voornemens, van de wijze van uitvoering, enz. Het gevolg hiervan is dikwijls dat meermalen hetzelfde wordt gezegd, zij het dan dat het den samensteller hoofdbreken gekost heeft datzelfde telkens in andere bewoordingen te stellen. Deze herhalingen maken dat het bevel langdradig wordt en moeilijk te lezen is. In de meeste bevelen kunnen al die punten tot één of twee worden teruggebracht, waarin de toestand en de wil van den chef voldoende tot uiting komt. Het bevel wordt dan niet alleen korter, doch de beslistheid en de wilskracht van den chef komen beter naar voren, wat op het karakter der uitvoerders een heilzame, suggestieve invloed kan hebben.

Volgens punt 226 *Oefenvoorschrift* kan „de leider een afwijkende voorstelling van het terrein geven”. Men overdrijve dit echter niet en trekke ook te dien opzichte geen te groote wissel op het voorstellingsvermogen der deelnemers; er is natuurlijk geen bezwaar tegen, aan te geven of een beekje al dan niet doorwaadbaar is, dat een bosch geen of wel dicht onderhoud heeft, dat landwegen voor alle voertuigen bruikbaar zijn, enz. Doch het gaat niet aan van de deelnemers te vergen dat zij zich een rivier weg denken, dat zij bosch voor water moeten aanzien, dat zij een spoorbaan als kanaal aannemen, enz.; en toch komen zulke buitensporigheden voor!

Hetgeen hiervoor is gezegd omtrent de beknoptheid der stukken, enz., geldt uiteraard ook voor het aantal hiervan; men vermijde echter vóór den aanvang der oefening „veel” papier uit te reiken; daarentegen schrome men niet het aantal stukken (liever „stukjes”) dat tijdens de oefening uitgereikt wordt, zoodanig uit te breiden dat een voortdurende activiteit wordt verzekerd.

6. Bespreking.

Zooals aangegeven, kan het gewenscht zijn dat de leider enkele besprekingen tijdens de eigenlijke oefening inlascht, b.v. als hij de deelnemers in twee ploegen indeelt, die om beurten aan het werk worden gezet. Ook dan verdient het aanbeveling voor alle deelnemers nog een eindbespreking te houden.

Hebben de deelnemers, tengevolge van hun indeeling in ploegen of verschillende commandogroepen, de oefening niet in zijn geheel kunnen volgen, dan is het noodzakelijk, dat de leider de eindbespreking inleidt met het in groote trekken aangeven van het verloop. Een dergelijke inleiding is overbodig en dus ook niet gewenscht, indien alle deelnemers het behandelde hebben meegemaakt.

De leider behandle uit de ingekomen bevelen enz. slechts die gedeelten, waaruit leering te trekken valt; ik versta daaronder niet alleen die gedeelten, welke hij fout of minder juist acht, doch wel degelijk ook die, welke blijk geven van goed tactisch inzicht, voortvarendheid, vlotheid; het is niet alleen uit de fouten dat lessen getrokken kunnen worden; ook het naar voren brengen van goed getroffen maatregelen kan daartoe dienen. Maar voor alles dient de leider zijn meening te motiveeren en ik acht het volstrekt geen bezwaar, dikwijls het tegendeel, dat dit gepaard gaat met een korte discussie over het geval. De leider voorkome echter onderlinge discussie en onderlinge kritiek tusschen de deelnemers.

Ter leering kan het dikwijls ook nut hebben aan de daarvoor in aanmerking komende deelnemers te vragen, hoe zij zich den toestand indachten, toen zij een bepaalden maatregel troffen: heel dikwijls zal dan blijken dat een onjuist getroffen maatregel zijn oorzaak vond in een verkeerd inzicht van dien toestand.

De leider late zich er vooral niet toe verleiden de toestanden die hij aangaf, de door hem getroffen maatregelen, enz. in discussie te brengen. Dit belet intusschen niet dat hij er heel goed aan doet, na afloop van de eindbespreking, de deelnemers die in aanmerking komen om zelf oefeningen te houden en die leiding behoeven, bijeen te roepen en een uiteenzetting te geven van de wijze waarop hij zijn oefening heeft ontworpen en opgebouwd.

Ik meen hiermede van de „kaderoefeningen op de kaart” af te kunnen stappen, ten einde nog over de overige kaderoefeningen een kort woord te zeggen; uiteraard geldt veel van hetgeen ten aanzien van de oefeningen op de kaart is aangegeven, ook voor die andere oefeningen.

(Wordt vervolgd.)

BEOEFENING VAN HET TUCHTRECHT IN DE WEERMACHT

Een soldaat wordt op Vrijdag 15 Januari gestraft met 6 dagen licht arrest. De gestrafte weet op 16 Januari (Zaterdag) te 13.00 de kazerne te verlaten en hij keert daarin Zondagavond 17 Januari te 24.00 terug.

Gevraagd (gemotiveerd):

- 1°. hoeveel dagen van de op 15 Januari opgelegde straf worden gerekend op 18 Januari te 0.00 ten uitvoer te zijn gelegd?
- 2°. is de ongeoorloofde afwezigheid van 16 Januari 13.00 tot 17 Januari 24.00 vatbaar voor krijgstuchtelijke afdoening?
- 3°. Uw antwoord op vraag 2° een oogenblik buiten beschouwing latende en aannemende, dat de betrokken tot straffen bevoegde meerdere de ongeoorloofde afwezigheid op 18 Januari berecht met 8 dagen streng arrest (c.q. met bijkomende straffen): hoe geschiedt nu de tenuitvoerlegging van de beide opgelegde straffen? (hierbij rekening te houden met Uw op vraag 1° gegeven antwoord).

In het vertrouwen, dat de opwekking van de Redactie in de April-aflevering zal leiden tot een deelneming, welke in goede verhouding staat tot het belang der zaak en de moeite, welke de Redactie zich geeft om de tuchtrubriek aan haar doel te doen beantwoorden, stellen wij voor het best gemotiveerde antwoord op de bovengestelde vraagpunten weder een exemplaar van het boekwerk „*De practijk van het militair tuchtrecht*”, met de beide daarop verschenen aanvullingsbundels beschikbaar.

De inzendingen moeten uiterlijk op 18 MEI 1935 in ons bezit zijn.

TACTISCHE PRIJSVRAGEN

Zoals wij in het vorige nummer beloofden, doen wij hieronder een oplossing volgen van **tactische prijsvraag No. 3** voorkomende in De Militaire Spectator van Febr. j.l., blz. 59.

Geheim.

Voorpostencommandant
No. . . .

Cp. 1-8-1934, 15.00

VOORPOSTENBEVEL.

1. Vijand.

De vijandelijke hoofdstrijdkrachten bevinden zich nog op ongeveer 100 km afstand. Zijn vooruitgeschoven verkenningsorganen hebben nog nergens den IJssel overschreden.

2. Eigen toestand.

De versterkte I Div. heeft zich ter verdediging ingericht in een hws. gelegen tusschen Vasen en Epe en daarbij 3 vakken gevormd. R. Gr., versterkt met 1 M.C. (min een S.), bezet het middenvak. Zuid van R. Gr. staat I—4 R.I. (versterkt), Noord van R. Gr. staat R. J. (versterkt).

Vakgrenzen van R. Gr.:

Zuid de lijn: hoogte 15,3 (vt. 12-56) — Kp 14 bij halte Emst — Schobbertsbrug (bij I-4 R.I.) — Brn. (vt. 19-55, 10-85);

Noord de lijn: Stuw (vt. 13-58, 10-55) — Zuukbrug (bij R.J.) — pl. 13 (vt. 19-58, 70-00).

Frontlijn van R. Gr.: de lijn O. rand Emst—O. rand Emsterhof — bedekte rand O. van Westendorp — pl. 16 spoorbaan en deze verder volgen in N. richting.

Aan den IJssel bevindt zich I Verk. A., waarmede een peloton van 1 E.W. het verband onderhoudt.

3. Opdracht voorposten.

R. Gr. beveiligt zich door voorposten onder mijn bevel.

Samenstelling: 1 — III — R. Gr., 1 — I — R. Gr. (min twee Sn), 1 M.C. (min twee Sn.).

Taak: standhouden.

Voorpostenweerstandslijn: Apeldoornsch kanaal.

Aansluiting: met I — 4 R.I. nabij Schobbertsbrug, met R.J. nabij Zuukbrug.

4. Wijze van bezetten van de vps.

a. Vakindeeling.

Twee vakken, gescheiden door de lijn: knik in den kunstweg Loobrink naar Zuivelfabr. in N.O. hoek vt. 15-56 — Motorgem.tje aan de Grift (vt. 16-56) (bij Zuidvak) — Zuidrand bedekte terrein van Wijnberg — hoogte 3,4 (vt. 19-56).

Bezetting Zuidvak: 1 — I — R. Gr. (min 2 S.).

Bezetting Noordvak: 1 — III — R. Gr. (min commandogroep, behoudens één tamboer), onder bevel Luit. A.

In elk der vakken alle sectiën in voorste lijn te plaatsen.

b. Zware mitrailleurs. C — 1 M.C. (min twee Sn.) plaatst, rekening houdende met de aanwijzingen voor het vuur (zie punt 5a), één S. in Zuidelijk deel Zuidvak en één S. in Noordelijk deel Noordvak, met voor beide Sn. hoofdschuitsrichting op huizengroep te Wijnberg.

5. Wijze van verdediging van de vps.

a. Aanwijzingen omtrent het vuur.

Afsluitingsvuur:

De vak Cn. dragen zorg, dat door hun lt. mitrs. een aaneengesloten afsluitingsvuur op het kanaal kan worden gebracht.

De Sn. zw. mitrs. bereiden, in hun hoofdschuitsrichting, afsluitingsvuur voor, voor een zoo groot mogelijk gedeelte van het voorpostenvak.

Vuurverband: in elk vak moet het afsluitingsvuur zoodanig worden georganiseerd dat, zoowel naar rechts als naar links, een lt. mitr. bij het volbrengen van de hoofdtaak ± 200 m in het nevenvak vuurt; hiertoe overleg te plegen met de Cn. der nevenvakken.

Vuursteun: de S. zw. mitrs. opgesteld in het Noordvak moet — als neven-taak — afsluitingsvuur voorbereiden vóór de voorpostenweerstandslijn in vak R.J., C — 1 M.C. vraagt hiertoe nadere aanwijzingen van den Voorpostencommandant van R. J. Vuuropening op mijn last. ¹⁾

Vuurconcentraties: de beide Sn. zw. mitr. moeten een vuurconcentratie voorbereiden op W. rand Wijnberg.

Vuur op oogenblikdoelen: van elk der beide Sn. zw. mitrs. één mitr. te bestemmen voor vuur op oogenblikdoelen in een zoo groot mogelijk deel van het vak waarin de S. is opgesteld.

Er worden geen vuren ter bestrijding van vijandelijke vliegtuigen afgegeven.

Inschieten: C. — 1 M.C. doet mij een voorstel omtrent het inschieten, waarna dit, na door mij verleende machtiging, zal plaats hebben.

Vuurplannen: uiterlijk 18.00 bij mij.

b. Aanwijzingen betreffende de gevechtsvaardigheid.

Piketten bij de mitrs. Gevechtsofstellingen bezet van 3.15 tot 5.15.

6. Versterking van het terrein.

Onverwijld aanvangen met het inrichten en maskeeren van gevechtsdekkingen, het verbeteren van het schootsveld en het uitzetten en opmeten van afstanden. Voor wat betreft het verbeteren van het schootsveld pleegt C. — 1 M.C. overleg met de vak Cn.

7. Herkenningsteeken: omhoog strekken van den linkerarm.

Woord: Schijvenschuurder.

Alarmsein: het op last van een Vak C., bij dag zwaaien van een roode vlag, bij nacht van een brandende lantaarn, op een voor elk vak door den Vak C. aan mij op te geven plaats.

¹⁾ Deze vuursteun is het resultaat van overleg tusschen de beide Voorpostencommandanten. De voorposten C. in vak R. J. weet, dat hij dit vuur kan aanvragen aan zijn collega van R. Gr.

8. Overgang van **dag-** in **nachtdienst** en omgekeerd 4.00 en 20.00.

Bij nacht en slecht zicht moeten de Vak Cn. en C. — 1 M.C., door het plaatsen van de noodige *posten*, het tijdig ontketenen van het afsluitingsvuur verzekeren. C. — 1 M.C. pleegt daarbij overleg met de Vak Cn.

9. Artillerie.

I — 2 R.A. is aangewezen tot rechtstreekschen steun van R. Gr. Mededelingen omtrent door deze Afd. vóór de vps. voorbereid vuur volgen.

10. Inlichtingsdienst.

Ieder der Vak Cn. doet een *uitkijkpost* inrichten, en in bedrijf stellen, die van C. — Noorvak nabij mijn Cp.

C. — Pel. van I E.W. oriënteert zich in het voorterrein tot aan den IJssel, daarbij steeds één Gr. te mijner onmiddellijke beschikking latende. Zoodra daartoe aanleiding bestaat, zullen door mij bevelen worden gegeven omtrent den *patrouillegang*.

11. Verzorging; aan- en afvoer.

a. Munitie.

Bij elke lt. mitr. 11 gevulde trommels en de medegevoerde handtappen gereed leggen. De medegevoerde handgranaten blijven bij den man.

b. Geneeskundige dienst.

Aanvragen om een ziekendrager tot mij te richten.

c. Verpleging.

Keukenwagens van I — III R. Gr. en 1 M.C. opgesteld in het bedekte terrein O. van Zuivelfabr., onder bevel sergeant X.

De Sn. zw. mitrs. worden voor de verpleging ingedeeld bij het vak, waarin zij zijn opgesteld.

De Vak Cn. dragen zorg voor het doen halen van het eten. Morgenmaaltijd wordt uitgegeven 6.00, middagmaaltijd 12.30.

12. Commandoposten.

Mijn Cp. en dien van C. — 1 M.C. te Br. Z. van Vossenbroek.

De Vak Cn. doet mij een voorstel omtrent hun cp., dien van C. — Noordvak te kiezen nabij mijn cp.

13. Verbindingen.

De optische seiners van I — I en I — III treden onder bevel C. — Vbd. A. — 1 M.C. Deze draagt zorg voor een zoo doeltreffend mogelijke verbinding tusschen mij en de Vak Cn., zoomede tusschen C. — 1 M.C. en de Sn. zw. mitrs.

De Voorpostencommandant,

Gedicteerd aan:

Vak Cn.

C. — 1 M.C.

[TOELICHTING.]

De eerste vraag, die de Voorpostencommandant zich bij de verkenning van het hem toegewezen vak (V. Veldd. punt 448, eerste alinea) stelt is: „Hoe moet ik de te mijner beschikking staande vuurkracht verdeelen en gebruiken om aan mijn opdracht te kunnen voldoen?” (I.R. II A punten 91 en 169). De opdracht luidt: „standhouden”. Aan vijandelijke afdeelingen moet dus een „halt” kunnen worden toegeroepen, hetgeen met de ter beschikking staande middelen (6 zw. mitrs., 12 M. Grn. en 6 G. Grn. voor een front van ruim 2000 m) slechts mogelijk is door de belangrijke hindernis, welke het Apeldoornsche kanaal biedt. en het vrij goede schootsveld op den O. oever daarvan. Een hindernis heeft echter slechts waarde indien zij met vuur wordt bestreken (V.I.S. I Stell, punten 72 en 73), dus moet dit met genoemd kanaal over de geheele lengte het geval zijn. De beide Sn. zw. mitrs. leenen zich in het bijzonder om het voorterrein onder flankeerend vuur te houden en den vijand dus de nadering tot het kanaal te beletten en voorts om zoo noodig hun vuur te concentreeren op Wijnberg, het bedekte complex, dat 's vijands nadering begunstigt. Dit brengt dus voor deze Sn. een opstelling mede respectievelijk in het N. en het Z. deel van de vps. met de hoofdschootsrichting op Wijnberg. C. — 1 M.C. zal nader moeten verkennen, welke stellingen daarbij — rekening houdende met eenvoudige opruimingen — het ruimste schootsveld bieden. Wil voorts een aaneengesloten vuurscherm op het kanaal en op den Oostoever kunnen worden gebracht, dan zullen alle *tirailleursectiën* in voorste lijn moeten worden opgesteld (alsdan gemiddeld 1 lt. mitr. per \pm 175 m). Ook dan nog zal het vak van elk der Sn. breeder zijn, dan dat hetwelk normaal aan een S. bij weerstandbiedende voorposten kan worden toevertrouwd (V. Veldd. punt 431). Van het achterhouden van reserves kan — behoudens het Pel. van 1 E.W. — derhalve geen sprake zijn. In groote lijn ligt de opstelling van de troepen, waarover de Voorpostencommandant beschikt, daarmede vast.

De volgende vraag, die zich voordoet is: „In hoeveel vakken moet ik het mij toegewezen terreingedeelte verdeelen?” (V. Veldd. punt 431).

Verschillende oplossingen zijn mogelijk. Eén der inzenders beschouwde 1 — III — R.Gr. en $\frac{1}{2}$ — 1 — I — R. Gr. als één Comp. van 6 sectiën en verdeelde de vps. in 6 sectievakken.

Een nadeel hiervan is, dat de Voorpostencommandant, met de geringe hem ten dienste staande bevelsmiddelen, alsdan te maken heeft met 8 ondercommandanten (6 S. Cn., C. — 1 M. C., C. — Pel. 1 E.W.) en zich met allerlei details moet inlaten, hetgeen een wel zeer bezwaarlijke commandovoering scheidt. Het doelmatigst achten wij een indeeling in 2 vakken, elk bezet door een organiek onderdeel. (I.R. II A punt 73), n.l. 1 — III — R. Gr. (onder oudste luitenant) en 1 — I — R. Gr. (min twee Sn.). De Voorpostencommandant werkt dan met 4 ondercommandanten en treedt op als Commandant van een zwak bataljon. Blijkens I.R. II A. punt 183 vindt bedoelde commandant derhalve een „*aide-mémoire*” voor het door hem te geven bevel in de punten 170 en 171 van genoemd reglement, terwijl de *bijzondere bepalingen betreffende de bezetting inrichting en verdediging van een vps.* zijn opgesomd in V. Veldd. Dl. I punt 448. De *scheidingslijn* tusschen de vakken is zoo gekozen, dat het vuur in het Noordvak dichter wordt dan dat in het Zuidvak en de verdediging tegenover Wijnberg in één hand ligt.

Eenmaal de vakindeeling uitgemaakt hebbende, valt te bedenken of de Sn. zw. mitrs. al dan niet onder de bevelen van de Vak Cn. moeten worden gesteld.

Voor de verdediging in een hws. is dit geen vraag; I. R. II A. kent het onder de bevelen van Cn. van compagniesvakken stellen van zw. mitrs. niet. Voor een vps. laat het V. Veldd. (punt 43) zulks toe, ten eerste aangezien voorposten meermalen zullen moeten worden gegroepeerd in verschillende tactisch gunstige terreingedeelten, gescheiden door onbezette tusschenruimten, (V. Veldd. punt 430), waardoor alsdan aanleiding is alle wapenen in een dergelijk terreingedeelte onder eenhoofdig bevel te stellen, ten tweede omdat in bedekt terrein bij een bataljon, opgesteld in een strook ter breedte van ± 2.000 m eenhoofdige leiding over de zw. mitrs. niet wel mogelijk is.

Hier doen zich geen van beide gevallen voor en bestaat er dus geen reden van het beginsel van I.R. II A. af te wijken, te meer daar de zw. mitrs. hun taak niet vinden in de verdediging van het vak, waarin zij zijn opgesteld, doch in de verdediging van het geheele voorpostenvak van R. Gr.

Bij de „aanwijzingen voor het vuur” wijzen wij op het verschil tusschen „vuurverband” en „vuursteun”, welk verschil naar ons bleek niet allerwege wordt begrepen. De redactie van de desbetreffende alinea's in het bevel is iets uitvoeriger dan noodig zal zijn, indien deze begrippen geheel zijn ingeleefd en doet het verschil o.i. duidelijk uitkomen. Bij de voor te bereiden *vuurconcentratie* is niet aangegeven op wiens bevel deze concentratie wordt afgegeven, aangezien dit eens voor al is geregeld in R.I. II A. punt 106, laatste alinea. *Vuren op vliegtuigen* worden niet afgegeven, aangezien de zeer ijle bezetting van de vps. geen doelen voor een luchtaanval biedt. De beste beveiliging voor de bezetting is gelegen in toepassing van het gestelde in de laatste alinea van I.R. II B. punt 134.

Alvorens van de „aanwijzingen voor het vuur” af te stappen, willen wij nog waarschuwen tegen de ons gebleken neiging om hierbij in algemeenheden te vervallen en te herhalen hetgeen reeds in I.R. II A. staat. Zoo heeft een Vak C. niets aan de mededeeling „Er moet worden gestreefd naar een aaneengesloten afsluitingsvuur”, aangezien dit beginsel reeds is neergelegd in I.R. II A. punt 98, derde alinea. Wel is voor hem van waarde de aanwijzing, dat dit afsluitingsvuur het kanaal moet bestrijken. Voorts wijzen wij er op, dat het in den regel (en ook hier) geen aanbeveling verdient de S. zw. mitrs. te splitsen (zie I.R. II A. noot op blz. 46 en voorlaatste alinea van punt 116).

De „aanwijzingen betreffende de gevechtsvaardigheid” vormen een nadere uitwerking van het bepaalde in I.R. II A. punt 130.

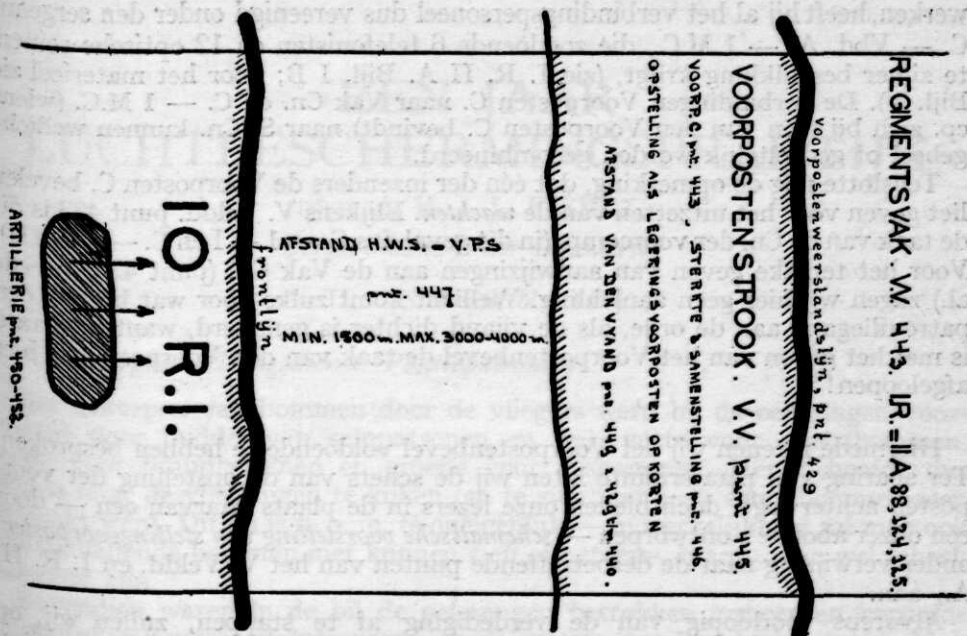
Betreffende het *artillerie-vuur* zal de Voorpostencommandant handelen op de wijze, aangegeven in V. Veldd. punt 450 en daarbij afsluitingsvuur verzoeken op Wijnberg. Zoodra bedoelde C. van C.—R. Gr. gegevens ontvangt over het vuur (de vuren), welke vóór de vps is (zijn) voorbereid, zal hij zijn Vak Cn. hieromtrent onderrichten. Wellicht zal hem dan ook een vuurwerksein worden medegedeeld, waarmede hij het voorbereide afsluitingsvuur kan doen ontketenen. (V. Veldd. punt 451).

Bij het organiseeren van den *uitkijkdienst* is, teneinde personeel te sparen, de uitkijkpost van een Vak C. gecombineerd met dien van den Voorposten C. Angenomen is dat met twee uitkijkposten het voorterrein voldoende kan worden ingezien. Zulks laat zich uiteraard slechts ter plaatse beoordeelen. Voor de plaats en de samenstelling van een *uitkijkpost* zie V. Veldd. punten 253 en 254.

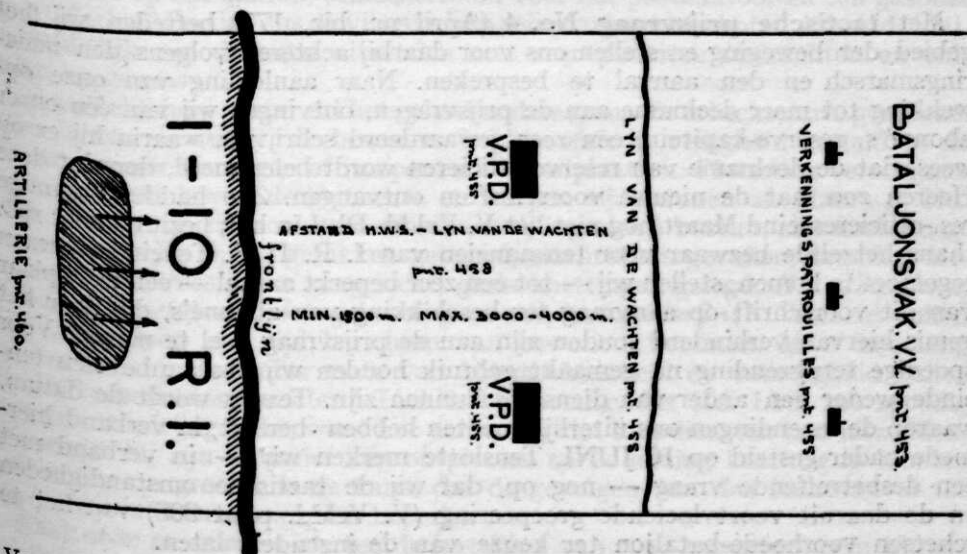
Bij den *verkenningdienst* (zie V. Veldd. punten 432 en 384) is er van uitgegaan, dat deze feitelijk pas in werking behoeft te treden nadat de eigen lt. troepen van den IJssel zijn teruggetrokken. Voorshands bepaalt deze dienst

STELLINGVOORPOSTEN. V.V. punt 441-461.

A. WEERSTANDBEDENDE VOORPOSTEN. V.V. pnt. 443-452.

B. WAARSCHUWENDE VOORPOSTEN. V.V. pnt. 453-461.

Voorp. C. pnt 453 en 455. Optreden en indeeling pnt. 455. Opstelling als legeringsvoorp. op grooten afstand van den vijand pnt. 456, 384 t/m 418, 425, 426 en 427. Sterkte en samenstelling pnt. 457. Aflossing pnt. 461. Terugtrekken pnt. 456. Overgang van A naar B: pnt. 442 en 458.

zich dus tot oriëntatie in het terrein. Ook de taak van de uitkijkposten zal zich voorloopig daartoe beperken.

Bij het organiseren van de *verbindingen* viel te bedenken, dat de Voorposten C. niet over een eigen Vbd. A. beschikt. Teneinde zoo economisch mogelijk te werken, heeft hij al het verbindingspersoneel dus vereenigd onder den sergeant C. — Vbd. A. — 1 M.C., die zoodoende 6 telefonisten en 12 optische seiners te zijner beschikking krijgt, (zie I. R. II A. Bijl. I B; voor het materieel zie Bijl. V). De verbindingen Voorposten C. naar Vak Cn. en C. — 1 M.C. (wiens op. zich bij dien van den Voorposten C. bevindt) naar S. Cn. kunnen wellicht geheel of gedeeltelijk worden gecombineerd.

Tenslotte nog de opmerking, dat één der inzenders de Voorposten C. bevelen liet geven voor het uitzetten van de *wachten*. Blijkens V. Veldd. punt 433 is dit de taak van de Cn. der voorcomp. (in dit geval dus C. — 1 — I en C. — 1 — III). Voor het terzake geven van aanwijzingen aan de Vak Cn. (punt 433, tweede al.) zagen wij hier geen aanleiding. Wellicht komt zulks voor wat betreft den patrouillegang aan de orde, als de vijand dichterbij is genaderd, want uiteraard is met het geven van het Voorpostenbevel de taak van den Voorposten C. niet afgelopen!

Hiermede meenen wij het Voorpostenbevel voldoende te hebben besproken. Ter sparing van plaatsruimte laten wij de schets van de opstelling der voorposten achterwege, doch bieden onze lezers in de plaats daarvan een — door een onzer abonné's ontworpen — *schematische voorstelling van stellingvoorposten*, onder verwijzing naar de desbetreffende punten van het V. Veldd. en I. R. II. A., aan.

Alvorens voorloopig van de verdediging af te stappen, zullen wij, op verzoek van een reserve-hoofdofficier, in een der volgende nrs. een *uitgewerkt vuurplan* publiceren.

Met **tactische prijsvraag No. 4** (April nr. blz. 171) betreden wij het gebied der beweging en stellen ons voor daarbij achtereenvolgens den naderingsmarsch en den aanval te bespreken. Naar aanleiding van onze opwekking tot meer deelname aan de prijsvragen, ontvingen wij van één onzer abonné's, reserve-kapitein, een zeer gewaardeerd schrijven, waarin hij er op wees, dat de deelname van reserve-officieren wordt belemmerd, doordat deze Heeren zoo laat de nieuwe voorschriften ontvangen. Zoo hadden sommige res.-officieren eind Maart nog niet het V. Veldd. Dl. I in hun bezit en doet zich thans hetzelfde bezwaar voor ten aanzien van I. R. II B. Teneinde hieraan tegemoet te komen, stellen wij — tot een zeer beperkt aantal — een exemplaar van dit voorschrift op aanvraag ter beschikking van abonné's, die door het gemis hiervan verhinderd zouden zijn aan de prijsvraag deel te nemen. Voor spoedige terugzending na gemaakt gebruik houden wij ons aanbevolen teneinde weder een ander van dienst te kunnen zijn. Tevens wordt de datum, waarop de inzendingen ons uiterlijk moeten hebben bereikt, in verband hiermede nader gesteld op **10 JUNI**. Tenslotte merken wij — in verband met een desbetreffende vraag — nog op, dat wij de tactische omstandigheden en de daaruit voortvloeiende groepeerings (V. Veldd. punt 306) van het te schetsen voorhoede-bataljon ter keuze van de inzenders laten.

EÉN JAAR LUCHTBESCHERMINGSPRAKTIJK

DOOR A. H. J. L. FIÉVEZ,
Eerste-luitenant der infanterie.

II. (Slot van blz. 164)

6. *Catastrophenmeldingsdienst. Politiepatrouilles.*

Het afwerpen van bommen door de vliegers werd bij de oefeningen voorgesteld door middel van seinpatronen en wel: witte voor scherfbommen, roode voor brandbommen en groene voor gasbommen. Men behoefde dus slechts naar de vliegtuigen te kijken om te zien met welk soort bommen men bestookt werd. Dit nu is n. o. m. tè oneigenlijk — in werkelijkheid zal men ook aan de vallende bommen niet kunnen zien of het gas-, brand-, dan wel scherfbommen zijn.

Bovendien waren in de bij de oefeningen betrokken gemeenten bepaalde calamiteiten tevoren geënceneerd, in de meeste gevallen had het Hd. Lbd. zelve deze enceneering voorbereid. Het Hd. Lbd. wist dus: „er zal een brandbom vallen op het station, een scherfbom voor het postkantoor en een gasbom op de Markt.” Zoodra dus de vliegers hun seinpatronen afschoten, kon Hd. Lbd. onmiddellijk zijn diensten uitzenden met zeer positieve opdrachten en volledige gegevens.

In werkelijkheid echter zal het geheel anders gaan. Er is luchtalarm gemaakt. Alles is van de straat, de bewoners hebben zich in veiligheid gesteld in de kelders hunner woningen of in openbare schuilplaatsen. Plotseling verschijnen de vliegtuigen boven de gemeente en werpen zij bommen af. Maar . . . Hd. Lbd., gezeten op zijn (ook gas- en scherfvrij ingericht) bureau, ziet noch hoort hiervan iets. Er zijn ongelukken gebeurd, slachtoffers gevallen, branden uitgebroken, verwoestingen aangericht, gasbesmettingen gelegd. *Hoe echter komt Hd. Lbd. te weten wáár iets gebeurd is en wát daar gebeurd is?* Wellicht zullen hem na verloop van tijd berichten van bewoners bereiken. Maar hoe lang zal dat duren? En welke mate van betrouwbaarheid en volledigheid zullen dergelijke berichten bezitten? Tòch is het noodig, dat Hd. Lbd. zoo spoedig mogelijk wordt ingelicht, want hoe eerder hij zijn hulpdiensten kan uitzenden, hoe eerder hij zijn initiatief kan ontplooiën en de leiding krachtig in handen nemen, des te grooter is de kans, dat de gevolgen van den luchtaanval tot een minimum kunnen worden beperkt.

Naar onze meening is hiertoe de instelling van een „catastrophenmeldingsdienst” noodzakelijk. Wij denken ons deze ongeveer als volgt.

Hoewel na „luchtalarm” iedereen zich in veiligheid heeft gebracht en de straten zijn ontruimd, kan toch ook onder deze omstandigheden politiecontrôle niet worden gemist. Het is immers zeer wel mogelijk, dat juist als de inwoners zich in kelders hebben opgeborgen allerlei geboefte zijn slag zal

trachten te slaan. Teneinde hiertegen te waken, zal door de politie moeten worden gepatrouilleerd. Deze politiepatrouilles, van b.v. 3 man, ieder voorzien van een gasmasker en liefst per rijwiel, kunnen nu, elk in haar eigen wijk, worden belast met het melden van door vliegerbommen veroorzaakte calamiteiten. Zoodra ergens in een wijk een bom inslaat, zet de patrouille de gasmaskers op en begeeft zij zich snel derwaarts. Vlug stelt zij vast wat er gebeurd is, of er slachtoffers zijn, of er brand is uitgebroken, of er waterleidingen gesprongen of gasbuizen getroffen zijn enz. — verder stelt zij vast of de bom ook strijdgas heeft verspreid. Teneinde dit te kunnen vaststellen is het noodig, dat minstens één der tot de patrouille behorende politiemannen „gasverkenner” is. De aldus snel verkregen gegevens worden door één der manschappen onmiddellijk telephonisch of per rijwiel naar Hd. Lbd. overgebracht, waarna deze oogenblikkelijk doeltreffende maatregelen kan nemen. Een der andere agenten moet ter plaatse blijven, de derde kan doorgaan met patrouilleeren, tenzij er op de plaats van de ramp noodzakelijk te verrichten werk voor hem mocht zijn.

De onmisbaarheid van een dergelijken meldingsdienst komt — om boven aangegeven redenen — bij luchtbeschermingsoefeningen niet tot uiting. Toch zal zij naar onze vaste overtuiging dienen te worden ingesteld, wil althans de geheele hulpverlening niet spaak loopen.

7. Gasverkenning.

Een moeilijk vraagstuk, waarvan men zich de beteekenis over het algemeen nog niet voldoende realiseert, vormt de gasverkenning. Bij een oefening stelt men tevoren vast, als onderdeel van het program: „een mosterdgasbom zal vallen op de Markt” — en tijdens de oefening zendt het Hd. Lbd. zijn diensten uit met de mededeeling: „op de Markt is een mosterdgasbom gevallen”, alles verloopt dan verder vlot en zonder moeilijkheden. Maar nu de werkelijkheid: hoe weet men, dat de gevallen bom een gasbom, ja zelfs een mosterdgasbom is? Het feit kan zich voordoen, dat ergens een bom neerkomt, welke geen andere gevolgen teweegbrengt dan een aantal natte plekken op de straat. Dan is het al heel eenvoudig. Maar ook een gasbom kan brand veroorzaken en stukken maken, hoe weet men dan bij het constateeren van den brand of het vaststellen der aangerichte verwoestingen of deze door een brand- of scherfbom, dan wel door een gas- of gasscherfbom werden teweeggebracht?

Evenals te velde „gasverkenning” onmisbaar is, is zulks het geval bij de luchtbescherming. Reeds eerder merkten wij op, dat naar onze meening „gasverkenners” deel moeten uitmaken van de door ons noodig geachte „politiemeldingspatrouilles”. Maar niet altijd zal het eerste bericht, dat Hd. Lbd. omtrent een neergekomen bom ontvangt, afkomstig zijn van een dergelijke patrouille. Ook op berichten van inwoners zal hij — omdat *snel* optreden noodzakelijk is — moeten reageeren door het uitzenden van hulpdiensten. Deze hulpdiensten zullen dan, wanneer zij uitrukken, zelden precies weten wat er gebeurd is. Zij moeten daarom uitrukken met gasmaskers op en beschermende kleeding aan, teneinde op alles voorbereid te zijn en niet zelf slachtoffers te worden. Ter plaatse aangekomen zal dan *door tot de betrokken diensten behorende „gasverkenners”* moeten worden vastgesteld of al dan niet gas aanwezig is en, zoo ja, of het mosterdgas (blaartrekkend gas) dan wel een ander gas is — in het laatste geval zoo mogelijk ook: welk ander gas (tranenverwekkend? niezenverwekkend? phosgeen? enz.).

Op grond van het vorenstaande komen wij tot de conclusie, dat *bij elke ploeg van elk der hulpdiensten een of meer gasverkenners* moeten worden ingedeeld. Natuurlijk is het niet voldoende op de indeelingslijsten van het luchtbeschermingspersoneel achter enkele namen tusschen haakjes het woord „(gasverkenner)” te stellen. Gasverkenners moeten worden opgeleid. Op welke wijze de voor deze functie te bestemmen personen moeten worden uitgezocht en hoe de opleiding dient te geschieden, kan hier bezwaarlijk worden uiteengezet; een en ander zal kunnen plaats vinden overeenkomstig de keuring en opleiding van de gasverkenners in het leger.

8. *Opleiding van het personeel der hulpdiensten.*

De omstandigheden waaronder en de wijze waarop het personeel van den luchtbeschermingsdienst zijn taak zal hebben te vervullen maken het noodig, dat dit personeel in vreedstijd grondig wordt opgeleid en geoefend. Het feit, dat velen bij den luchtbeschermingsdienst een taak hebben welke overeenkomt met die, welke zij ook in vreedstijd vervullen (politie, brandweer, geneeskundige dienst, reinigingsdienst) doet hieraan niets af.

In de eerste plaats immers moeten allen, van hoog tot laag, *zonder één uitzondering*, worden geoefend in *het gebruik van gasmaskers* en beschermende kleeding. Veeljarige ervaring in het leger heeft uitgewezen, dat het gebruik van het gasmasker grondig moet worden geleerd, stelselmatig moet worden beoefend en slechts langzaam mag worden verzaamd. Het is n. o. m. beslist onjuist, ook bij een oefening, om personeel, dat nooit geoefend heeft, een gasmasker te doen opzetten en geruimen tijd te doen dragen. Wij zagen hiervan vele voorbeelden. Op deze wijze worden niet slechts de gasmaskers aan onoordeelkundige behandeling blootgesteld, doch wordt ook, en dit is erger, het vertrouwen in deze toch uitstekende beschermingsmiddelen ondermijnd. Als leidraad bij de gasmaskeropleiding kan zeer goed dienen het legervoorschrift, de „Handleiding Gasbescherming”.

Beschermende kleeding, welke ook voor het leger nog in het stadium van proefneming verkeert, kan voorloopig worden geïmproviseerd.

In de tweede plaats moet het personeel, dat bestemd is om bestaande diensten uit te breiden, voor zijn taak worden geschikt gemaakt. Burgerwachters b.v., die een „*hulppolitie*” zullen moeten vormen, dienen omtrent de van hen te vergen verrichtingen onderricht te worden, zij moeten o.m. hun rechten en verplichtingen terdege kennen. Burgers, die zullen worden ingedeeld bij de *brandweer*, moeten hierbij ook worden geoefend enz.

De *geneeskundige dienst* (hieronder ev. ook te verstaan het Roode Kruis, Eerste Hulp bij Ongevallen e.d.) is in den regel voldoende berekend voor zijn taak voor zoover deze het vervoer en de verzorging van gewonden betreft; van de behandeling van gaspatiënten echter is hij niet op de hoogte. Ook hiertoe zijn cursussen noodzakelijk, zoowel voor de medici als voor het lagere personeel.

Het personeel van *ontsmettingsploegen* komt te staan voor werkzaamheden, welke het in normale omstandigheden nimmer te verrichten krijgt, ook hier is dus opleiding en oefening noodzakelijk.

Op de onmisbaarheid van een opleiding van *gasverkenners* werd reeds eerder gewezen.

Uitkijk- en luisterposten zullen hun taak slechts dan naar behooren kunnen vervullen, indien zij nauwkeurig onderricht zijn omtrent hetgeen van hen

wordt verwacht. Zij moeten weten „hoe” en „waarnaar” zij moeten kijken en luisteren, zij dienen verder te weten „wat” zij moeten melden en „hoe” deze meldingen moeten worden ingericht. Bij de gehouden oefeningen bleek, dat de meldingen van deze posten vaak slechts weinig houvast boden; alleen door opleiding en oefening zijn goede resultaten te verkrijgen.

Aan al deze opleidingen is n. o. m. niet te ontkomen, zonder deze is een goede luchtbeschermingsdienst niet te verwezenlijken. Zij behoeven echter grootendeels slechts kort en eenvoudig te zijn. En waar zij in kleinere gemeenten wellicht op bezwaren zullen stuiten, dienen zij o.i. gewestelijk te worden georganiseerd, b.v. in den geest van de wintercursussen voor reserve-officieren, dus in de avonduren.

Ook ware het n. o. m. gewenscht een of enkele malen per jaar onder deskundige leiding gewestelijke besprekingen te doen houden voor de hoofden van den luchtbeschermingsdienst en de hoofden der hulpdiensten, deze zouden tevens kunnen worden benut voor het leggen en het verstevigen van *het zoo noodige contact tusschen de gemeenten onderling.*

9. Oefening van de hulpdiensten.

Op de noodzakelijkheid om het personeel van den luchtbeschermingsdienst ook practisch te oefenen, werd hiervoor reeds eenige malen gewezen. Hoe nuttig het houden van „grootte” luchtbeschermingsoefeningen ook moge zijn, toch hechten wij voorloopig nog meer waarde aan eenvoudige „détailoefeningen”. Het is niet noodig, o.i. zelfs ongewenscht, bij elke oefening een volledig luchtbeschermingsmenu te verwerken; los van elkaar kunnen de verschillende diensten elk voor zich kleine oefeningen houden. Zoo zouden b.v. afzonderlijk kunnen worden beoefend: de radioberichtgeving (gewestelijke oefeningen uitsluitend voor de bureaux van de Hdn. Lbd.), de interlocale waarschuwing en de uitkijk- en luisterdienst (gewestelijke oefeningen), het luchtalarm, het mobiliseeren der hulpdiensten, de verduistering, het melden van veronderstelde calamiteiten, het uitrukken ter gelijktijdige bestrijding van een groot aantal branden, het ontsmetten van een straat, plein, park enz., het transport van slachtoffers, de eerste hulp aan gaspatiënten enz. enz.

Zoodra elk onderdeel afzonderlijk voldoende beoefend is, mag tot combineren worden overgegaan, terwijl als slotapothese van een oefenperiode zoo nu en dan eens een gemeentelijke of gewestelijke oefening kan worden gehouden.

10. Het Hoofd van den Luchtbeschermingsdienst.

Het is een veel verbreide opvatting, dat de functie van Hd. Lbd. moet worden opgedragen aan den commandant (hoofdcommissaris, commissaris of inspecteur) der gemeentepolitie. Ook in de litteratuur wordt deze meening herhaaldelijk als vanzelfsprekend naar voren gebracht. Wij gelooven echter, dat zij in haar algemeenheid niet juist is.

De politie is een organisatie, welke bij luchtgevaar en tijdens een lucht-aanval een taak te vervullen heeft; evenals de andere hulpdiensten ressorteert zij hiertoe onder het Hd. Lbd. Is de comm. van politie of insp. van politie zelf Hd. Lbd., dan heeft hij dus de dubbele taak: het leiden van het groote geheel en het commandeeren van een der deelen van dit geheel: de politie. In groote gemeenten, waar de hoofdcommissaris van politie, tevens Hd. Lbd.,

zich voor de directe leiding van de politie kan doen vervangen door een commissaris van politie of hoofdinspecteur, vervalt dit bezwaar grootendeels; in kleine gemeenten echter, waar de commissaris van politie of inspecteur van politie als zoodanig dikwijls niet over een bekwaam vervanger kan beschikken, achten wij aanwijzing van den commissaris of inspecteur van politie tot Hd. Lbd. beslist ongewenscht.

Aan een Hd. Lbd. moeten n. o. m. de volgende eischen worden gesteld: organisatorisch talent; grondige kennis van de mogelijkheden en middelen waarover de ev. aanvaller kan beschikken en nóg grondiger kennis van de maatregelen, welke ter bescherming daartegen in zijn gemeente kunnen worden getroffen; geschiktheid om in moeilijke omstandigheden leiding te geven aan de hulpdiensten, om met beleid in te grijpen waar zulks noodig mocht zijn en door initiatief en improvisatie aan te vullen waar de organisatie mocht te kort schieten; grondige kennis van de eigenaardigheden der gemeente en van de inrichting en werking van de gemeentelijke diensten; prestige.

Tot Hd. Lbd. moet dus worden aangewezen iemand, die beschikt over de daartoe vereischte eigenschappen en die tijdens de vervulling van zijn taak als zoodanig niet tevens is belast met de directe leiding van een der hulpdiensten.

Indien in sommige kleine gemeenten de keuze wellicht moeilijk mocht zijn, dan is er o.i. alles voor te zeggen, dat de burgemeester zelf deze functie op zich neemt.

NIEUWE UITGAVEN

Der Zivile Luftschutz, Wegleitung für die Luftschutzmannschaften und die Zivilbevölkerung. Im Auftrage des Gesundheitsamtes Basel-Stadt, von MAX HÖRIGER, Uitg. B. Wepf & Cie Verlag, Basel. Dit boekje is te verkrijgen bij de Fa. Gebr. van Cleeff, Den Haag, tegen den prijs van / 1.40.

Das Heerwesen der Germanischen Frühzeit, des Frankenreiches und des ritterlichen Zeitalters, von EUGEN VON FRAUENHOLZ. Uitg. C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München. Pr. ingen. R.M. 16.—.

Leitfaden der Pathologie und Therapie der Kampfgaserkrankungen, von Dr. med. OTTO MUNTSCH. Uitg. Georg Thieme Verlag, Leipzig. Pr. gecart. R.M. 11.—.

Frankreichs Stoszarmer, Das Berufsheer—die Lösung von morgen, von GALLICUS. Uitg. Ludwig Voggenteiler Verlag, Potsdam. Pr. geb. R.M. 1.80.

Doctrines, par L. CAMPS, Lieutenant-Colonel d'Artillerie. Uitg. Editions BERGER-LEVRAULT, 5 Rue Auguste-Comte, Paris. VIe. Pr. ingen. fr. 25.—.

Entre Prêts PUISSANCE AÉRIENNE, FORCES DE TERRE, par Général Alléhaut. Uitg. Editions BERGER-LEVRAULT, 5 Rue Auguste-Comte, Paris. VIe. Pr. ingen. fr. 18.—.

Figures du Passé: MURAT, CAVALIER, MARÉCHAL DE FRANCE, PRINCE ET ROI, par MARCEL DUPONT. Uitg. LIBRAIRIE HACHETTE, 79 Boulevard St. Germain, Paris.

DE VERDEDIGING IN VERLEDEN EN HEDEN, MET EEN BLIK IN DE TOEKOMST

DOOR M. R. H. CALMEYER,

Eerste-luitenant 19 R.I., toegevoegd aan den Directeur der H.K.S.

III. TIJDENS DEN WERELDOORLOG.

In 1914 gingen alle legers te velde met den vasten wil den tegenstander aan te grijpen en zoo spoedig mogelijk op de knieën te krijgen. Van het zich volgens een tevoren ontworpen plan ter verdediging inrichten was dus nergens sprake. Zooals bekend is, leidde het offensief echter niet tot het verwachte resultaat, aangezien de *geweldige defensieve kracht van de moderne vuurwapenen* met de toenmalige aanvalsmiddelen en methodes niet afdoende kon worden gebroken. De tegenstanders bleven tenslotte uitgeput tegenover elkaar liggen. De *formatie, waarin men zich toen wederzijds en naar men hoopte voor korten tijd tot de verdediging moest bepalen, was die, waarin de aanval was vastgelopen.*

Generaal REINICKE, oud-I. d. I. van het Duitsche leger, geeft hiervan de volgende beschrijving ¹⁾.

„Het inrichten van een stelling begon met het graven van één doorgaande loopgraaf, waarin de troep, dicht samengepakt, een rusteloos bestaan voerde. De loopgraaf was zoo nauw en met menschen opgevuld, dat men er nauwelijks kon doorkomen. Men moest daarbij over rustende en slapende soldaten heenstappen. Hindernissen ontbraken, men behielp zich met struikeldraden. Evenmin waren een tweede en derde loopgraaflijn aanwezig. Van artilleristische en infanteristische vuurplannen wist men niets.”

Insteede van een reeks steunpunten, gescheiden door onbezette terreingedeelten, zooals men zich had voorgesteld, leidde de werkelijkheid dus tot een *verdediging in één samenhangende lijn*, welke in geen enkel reglement was voorzien en nochtans — welke nadeelen er ook aan waren verbonden — een ongedacht groot afstootend vermogen bleek te bezitten. Zonder dat iemand zulks had gewild of gewenscht deed de *limietactiek* weder haar intrede.

De *grootte defensieve kracht van de moderne vuurwapenen*, w.o. de mitrailleurs nog slechts spaarzaam waren vertegenwoordigd, toonde zich in het bijzonder in den *slag bij Yperen* (Nov. 1914), waar de Duitschers in een uiterste krachtsinspanning trachtten het nog ongestabiliseerde Geallieerde front door stormloopen der infanterie te doorbreken.

Tegenstooten uit een verdedigingsstelling, tijdens het naderen dus van den aanvaller, kwam ik slechts aan Russische zijde tegen en dat nog tot 1915.

¹⁾ „Militär-Wochenblatt”, 1934, nr. 27.

Aldaar had men deze methode dan ook het sterkst gepropageerd en zelfs gebiedend voorgeschreven.

Zoo schrijft generaal VON MOSER in zijn „Feldzugsaufzeichnungen” omtrent door hem in den zomer van 1915 als D. C. geleide aanvallen op Russische veldstellingen:

„De infanterie werkt zich moeizaam en voet voor voet naar de vijandelijke stelling toe. Enkele dappere groepen bereiken de vijandelijke hindernissen, maar worden steeds weder door flankerend vuur en tegenstooten teruggeworpen. Daar het gewas hoog op de velden staat is van al dit bloedige detailwerk van de infanterie niets te zien — infanteristisch heerscht de volledige leegte van het slagveld. De inslaande projectielen maken echter een helsch lawaai. Daar gaan plotseling in de avondschemering sterke vijandelijke golven uit de stelling ten aanval voorwaarts tegen een door onze infanterie bezet boschperceel. De toestand is critiek, want ik vervoeg nog slechts over twee compagnieën divisie-reserve. Gelukkig is het juist nog licht genoeg, om het snelvuur van mijn batterijen veldartillerie op de aanstormende Russen te doen richten. Uit het bosch klinkt daarbij een oorverdoovend geweer- en mitrailleurvuur en gelijktijdig zien we onze granaatkartetsen met uitstekend liggende springpunten in de vijandelijke gelederen inslaan en steeds meer donkere gestalten neervallen. De nacht breekt aan, doch spoedig krijg ik bericht dat de aanvallers met zware verliezen naar hun stelling zijn teruggevoeld.”

Dit voorbeeld toont wel duidelijk aan, hoezeer *het doen van tegenstooten uit de frontlijn* — om onze huidige terminologie te gebruiken — tegen een aanvaller, die de stelling nadert, *een miskennis vormt van de vuuruitwerking*. Men heeft zich ter verdediging opgesteld omdat men de zwakste is en dit nadeel door een grootere vuuruitwerking wil uitwisschen. Juist als deze zich op het hoogtepunt bevindt en de aanvaller voor het moeilijkste gedeelte van zijn taak komt te staan — het overschrijden van de beruchte laatste paar honderd meter — geeft men alle voordeelen prijs en keert men de rollen om.

Het behoeft dan ook niet te verwonderen, dat de andere legers, welke zich spoediger wisten aan te passen, deze methode dra prijs gaven. Zij verzonk in de vergetelheid, waarin men dwalingen, ook tactische dwalingen, gaarne begraaft.

Geheel anders ging het met hetgeen de Franschen noemden het „*retour offensief*”, d.i. de tegenstoot of tegenaanval *nadat* de vijand in de eigen opstelling is binnengedrongen. Dit is begrijpelijk, indien men bedenkt dat het *vuurêchelon*, zoowel bij aanvaller als bij verdediger, werd gevormd door *één tirailleurlinie*.

Werd een dergelijke lineaire opstelling doorbroken, dan was er uiteraard alles aan gelegen om den vijand te beletten zich verder uit te breiden en derhalve gingen de reserves dan ook zoo spoedig mogelijk tot een *tegenstoot* over. Ook *moreele overwegingen* leidden hiertoe, aangezien beide partijen, zoowel t.o.v. de eigen troepen, als van de openbare meening in binnen- en buitenland, tot elken prijs wilden vermijden, dat eenmaal genomen terrein verloren zou gaan.

Dergelijke tegenstooten zijn er bij honderden uitgevoerd en, vooral in den aanvang van den wereldoorlog, menigmaal met succes.

Een pakkend voorbeeld hiervan geeft VON LOEBELL in zijn boekje „Der Nahkampf”

„Begin Nov. 1914 verstarde het Westelijk front op honderden km's in den stellingsoorlog. Een ijzeren ring spande zich van de zee tot Zwitserland. De poging van de Franschen om in den winter van 1914/15 deze ring te verbreken, leidde tot den bloedigen Winterslag in Champagne.

Maart 1915 werd ons regiment — het 3de Garde-regiment te voet — voor de tweede maal in Champagne ingezet. In den avond van den 11den werd het Fuselier-

bataljon aangetrokken naar de hevig omstreden hoogte 196, N.O. van LE MESNIL, ter ondersteuning van een res.-regiment, dat zware verliezen had geleden en waarvan de gevechtskracht zeer was gedaald. Ons bataljon lag als regimentsreserve in één linie achter een kleine helling, ongeveer 300 m van de voorste loopgraaf verwijderd. Mijn compagnie, de 10de, bevond zich op den linkervleugel. De nacht verliep betrekkelijk rustig, doch den volgenden morgen, ongeveer 11.30, begon de in mijn nabijheid liggende sectie plotseling te vuren. Wat was gebeurd? De Franschen hadden zonder artillerie-voorbereiding verrassend aangevallen en het voor ons liggende bataljon overhoop geloopt. Nu kwamen zij al in dichte drommen, in den gewonen pas met geveld geweer, de helling af. Ons flankerend vuur dwong de aanvallers dekking te nemen en het vuur te beantwoorden. Door het beginnende vuurgevecht was het geheele bataljon gealarmeerd. Als waarnemend B.C. gaf ik onmiddellijk de nevencompagnieën door ordonnansen bevel tot een tegenstoot. Dit bevel was echter niet meer noodig. De compagniescommandanten hadden al uit eigen initiatief gehandeld. De hoornblazers bliezen „snel voorwaarts”, de tamboers sloegen den stormmarsch, als geëlectriseerd sprong alles op en rende met geveld bajonetten de helling op. De tegenstoot geschiedde met een voorbeeldigen en niets achtenden geestdrift, zooals ik het nooit meer heb gezien. Erbarmingsloos arbeidden bajonet en kolf. Spoedig was iederen weerstand gebroken, waren de fuseliers onder een door de Fransche artillerie ontketend afsluitingsvuur uitgelopen en hadden zij het verloren stelling gedeelte hernomen en de gevangen genomen bezetting bevrijd. De dappersten echter waren niet meer te houden. Zij stormden de terugvloeiende Franschen na, ten deele hen met handgranaten bewerpnd, doch geraakten daarbij in een vernietigend artillerie- en mitrailleurvuur. De tegenstoot kostte ons aan dooden en gewonden, vooral ten gevolge van het nastormen, 3 officieren en 211 onderofficieren en soldaten, doch de zware offers waren niet tevergeefs gebracht. De doorbraakpoging was verijdeld.”

Waaraan valt het toe te schrijven, dat dergelijke tegenstooten tegen een oprukkenden tegenstander mogelijk waren? In de eerste plaats natuurlijk aan de stoutmoedigheid, waarmede zij werden uitgevoerd, doch ook de grootste stoutmoedigheid baat niet, wanneer de voorwaarden voor succes er niet zijn. Deze waren toenmaals echter aanwezig, want *de aanval was nog niet „le feu qui avance.”* De verbinding infanterie — artillerie liet nog veel te wenschen over, de infanterie bezat geen lichte mitrailleurs en nog slechts enkele zware mitrailleurs, die als vuurreserve werden achtergehouden. Wel bezat het geweervuur een groot afstootend vermogen, doch eer de stormende aanvallers, geschokt en dooreen geraakt door den strijd in de eerste linie, een vurende tirailleurlinie konden vormen, had de tegenstoot hen dikwijls reeds getroffen.

Toen men eind 1914 de hoop moest opgeven, dat de bewegingsoorlog spoedig zou worden hervat, begon men de verdedigingsstellingen beter uit te bouwen. Als middel om het zijwaarts oprollen van doorbroken frontgedeelten tegen te gaan, werden van afstand tot afstand *steunpunten* ingericht. Aan het ontruimen van het tusschenterrein en het uitsluitend vertrouwen op de flankerende werking van de steunpunten dacht echter niemand. Van het eerste plan, waren de steunpunten reeds op het tweede plan geraakt. Wij zullen zien, dat zij zich ook daar niet konden handhaven. De steunpunten toch hadden het groote nadeel, dat zij op den duur niet voor den vijand verborgen konden blijven, in het bijzonder niet aan 's vijands luchtverkenningen, en alsdan uitgezochte objecten voor de vijandelijke artillerie vormden. Generaal REINICKE, die ik reeds aanhaalde, zegt hierover: „Es entstanden auch die entsetzlichen Stützpunkte, die jetzt noch in unseren Vorschriften herumspuken. Sie waren die Sammelpunkte der feindlichen Artilleriegeschosse und werden es bleiben.”

Zoo bestond de Fransche verdediging bij *Verdun* uit een doorgaande loopgraaf, ter plaatse waar de voorste troepen bij het vastloopen van den strijd waren blijven liggen, met daarachter twee liniën van steunpunten. De steun-

punten uit de eerste linie bestonden uit kleine aarden werkjes, elk bezet door omstreeks een sectie; die uit de tweede gordel waren grooter en gescheiden door tusschen ruimten van 7 à 800 m.

Omtrent deze steunpunten lezen wij in „Verdun” van kolonel GRASSET: „De Duitschers gaan voorwaarts in de bedekte terreingedeelten. Zij branden met steekvlammen de draadhindernissen in de tusschenruimten der steunpunten door. Het schootsveld van de verdedigers is, door de omgevallen boomen, te beperkt om de aanvallers met flankerend vuur tot staan te kunnen brengen. De Duitschers infiltreren dus overal, zij omvatten de steunpunten, tenslotte omsingelen zij deze. Zij stellen zich niet bloot aan de gevaren van een handgemeen, doch overstelpen de verdedigers met mijnwerpervuur. Tegen den avond is de Fransche weerstand gebroken. Enkelen zijn ontsnapt, de rest, dood of gewond, bedekt den bodem van de verwoeste werkjes.”

De nadeelen van een verdedigingssysteem gegrond op steunpunten, komen in het voorgaande duidelijk tot uiting. In dit verband zij opgemerkt, dat dit systeem in onze nieuwe voorschriften dan ook geheel is verlaten; de steunpunten, die in de Deutsche voorschriften nog „herumspuken” zijn in *R.I. II A* en *V.I.S. I* niet te vinden.

Zoolang het verdedigingssysteem echter uit één gevechtloopgraaf bestond, waren steunpunten niet te ontberen. Toen de toenemende artilleriewerking zich meer en meer deed gevoelen, ging men er echter geleidelijk toe over achter de voorste een tweede en een derde gevechtloopgraaf aan te leggen. Deze loopgraven werden verbonden door dwarsloopgraven, welke voor het verkeer dienden doch tevens ter verdediging werden ingericht. Hierdoor kon een vijandelijke doorbraak worden ingedijkt of afgegendeld. De *stoplijn* en de *grendellijnen* hadden hun intrede gedaan, (vergelijk *I.R. II A* punt 85). Het bezetten van deze verschillende lijnen was mogelijk omdat het aantal *mitrailleurs* steeds toenam, waardoor men geen dichte tirailleurliniën meer behoefde om een krachtige vuuruitwerking te verkrijgen. Aanvankelijk werden de mitrailleurs, toen nog alleen zware mitrailleurs, in de loopgraven opgesteld. Later ging men er echter toe over deze afzonderlijk op te stellen, om zoodoende de trefkans te verminderen.

Op deze wijze ging de tirailleurlinie van 1914 over in een diepe weerstandsstrook. Voor de verdedigingstactiek bracht dit uiteraard belangrijke gevolgen mede. Bij een doorbraak stond niet meer onmiddellijk alles op het spel, er was gelegenheid den vijand in een volgende lijn op te vangen en ter weerszijden af te grendelen. Een tegenstoot was dus niet meer in elk geval geboden. Tevens was het *risico van een tegenstoot aanmerkelijk toegenomen*. Ook de aanvaller had niet meer de bewapening van 1914, doch was eveneens met mitrailleurs uitgerust.

Wat dit beteekent leert het volgende voorbeeld, ontleend aan „Le combat de l'infanterie” van ALLÉHAUT. Het geeft tevens een duidelijk inzicht in de geweldige kracht van het verdedigende vuur, dat door stormloopen der infanterie niet meer kon worden gebroken.

„26, 27 en 28 September 1915 heeft de 254ste Fransche infanterie-brigade bloedige stormloopen ondernomen tegen Deutsche stellingen. Al deze aanvallen, uitgevoerd zonder artilleriesteun, hebben slechts geleid tot verschrikkelijke offers.

Het 19de Jagerbataljon heeft den 27sten in voorste lijn aangevallen; de gelederen zijn geweldig gedund. Sommige compagnieën tellen nog slechts 20 of 30 man en hebben alle officieren verloren.

Toch heeft het bataljon den 28sten den aanval hervat, maar is wederom vastgelopen. Dicht tegen den grond gedrukt wacht het overschot den nacht af.

Plotseling klinkt de kreet: „Les Boches” In den flank van het bataljon verschijnen twee Deutsche compagnieën, voor hen uit vluchten eenige Marokkanen. De toestand is critiek, de bataljonscommandant beschikt over geen enkele reserve.

Maar opeens, als een zwerm musschen, die dooreen dwarrelt, neervalt en in een boschje verdwijnt, zoo warrelden de Duitsche compagnieën dooreen en verdwijnen.

Wat was er gebeurd? Achter elk der flanken van zijn niet aangeleund bataljon had de bataljonscommandant een sectie zware mitrailleurs doen stelling nemen. De luitenant, die de sectie achter den bedreigden vleugel commandeerde, had een merkwaardige koelbloedigheid getoond. Hij had de vluchtende Marokkanen langs zich heen laten stormen en daarop het vuur doen openen. Aanvankelijk zonder resultaat. Reeds was de vijand op 50 m genaderd, toen de luitenant naar een der stukken sprong en de richting verbeterde. De bundel sloeg als een zeis in de aanstormende Duitschers met het bovengeschetste resultaat."

Langzamerhand kwam men tot het inzicht, dat, tegen een modern bewapenden aanvaller, *een tegenstoot slechts kans heeft op succes, indien hij wordt ondernomen op het juiste oogenblik.*

Niet te vroeg, wanneer de vijand nog in beweging is, zooals de Duitsche tegenstoot uit begin 1915, welke ik hiervoor schetste. In de eerste plaats doet de verdediger dan ontijdig afstand van de voordeelen zijner opstelling. Sedert de aanvaller echter wordt voorafgegaan door het vuur zijner artillerie en zware infanterie wapenen, sedert de aanval is geworden „le feu qui avance", zou de tegenstoot dan veel kans loopen ineen te worden geschoten alvorens de bajonet met den vijand kan worden gekruist.

Niet te laat, wanneer de vijand gelegenheid heeft gehad zich, zij het vluchtig, in het vermeesterde terrein ter verdediging in te richten.

Het gunstigste oogenblik voor den tegenstoot is dus onmiddellijk, nadat de aanvaller door het vuur van den verdediger tot staan is gekomen, (vergelijk I.R. II A punt 143).

Vele offers zijn gevallen, eer dit inzicht algemeen was doorgedrongen en ook toen bleef het moeilijk dit juiste oogenblik te onderkennen. Van den commandant ter plaatse eischt dit een groote mate van tactisch inzicht en van besluitvaardigheid. Het behoeft dan ook niet te verwonderen, dat Maarschalk PÉTAINEenmaal de verzuchting heeft geslaakt: „*Contre-attaque, mangeuse d'effectifs!*"

„*Mangeuse d'effectifs*" inderdaad en de vraag doet zich dan ook voor. „Moet een commandant telkenmale wanneer hij meent, dat de voorwaarden voor een tegenstoot gunstig zijn hiertoe overgaan?"

Om deze vraag te beantwoorden moeten wij een oogenblik nader bezien, hoe de verdediging met vuur zich verder ontwikkelde.

Uit de verdediging in een lijn was een verdediging in de diepte geworden. Dit moet niet worden opgevat, zooals men ten onzent wel eens heeft gedaan, alsof de vuurwapenen nu als het ware werden uitgestrooid over een diepe terreinstrook.

Neen, de verdediging bleef gevoerd in lijnen, doch dit waren *niet langer lijnen van menschen, doch lijnen, beter gezegd gordels, van vuur.* Moeten geweerdragen, om een aaneengesloten vuur te kunnen afgeven, in één lijn worden opgesteld, de mitrailleurs kon men over zekere diepte, afhankelijk van het terrein, echelonneren en hen toch hun vuur in één terreinstrook doen brengen. Wilde de verdediger evenwel zeker zijn, dat een op dergelijke wijze gevormde vuurband geen hiaten vertoonde en dat het vuur zich tijdens 's vijands aanval niet zou samentrekken in sommige terreingedeelten en anderen geheel zou ontblooten, dan moest elk vuurorgaan een bepaalde opdracht krijgen, (vergelijk I.R. II A punt 97). Zoo ontstond de noodzaak een *vuurplan* te vormen. Aanvankelijk primitief, werden deze vuurplannen tenslotte meer en meer geperfectioneerd (vergelijk I.R. II A punten 95, 96 en 109).

Elk wapen heeft daarbij dus een bepaalde taak in het groote geheel te vormen. Gaat een eenheid nu tot een tegenstoot over, dan laat zij deze taak varen en dreigt er een hiaat in het vuurstelsel te komen. Nimmer mag dit dus gebeuren, wanneer de tegenstander nog oprukt en door het vuur tot staan moet worden gebracht. Ook als dit is gebeurd, mag het nadeel, dat men uit vrijen wil het vuurstelsel verstoort, slechts worden aanvaard, indien hier een overwegend voordeel tegenover staat. Dit is het geval, wanneer het geldt *de herovering van een terreingedeelte, waarvan het bezit voor de goede werking van het vuurstelsel van overwegend belang wordt geacht* (vergelijk I.R. II A punt 143).

Toen eenmaal dit begrip zich baan had gebroken, begon men van te voren te overleggen, welke terreingedeelten van zoodanig belang moesten worden geacht. Deze werden aan ieder der ondercommandanten bekend gemaakt en nu wisten deze, in welk geval het uitvoeren van een tegenstoot niet alleen gerechtvaardigd, doch ook geboden was. Was er gelegenheid geweest een dergelijke tegenstoot te voren te beoefenen, dan steeg uiteraard de kans op succes. (vergelijk I.R. II A punt 111).

Is het goede oogenblik voor den tegenstoot voorbij, dan kan het verloren terrein nog slechts worden heroverd door een aanval, waarbij de infanterie dus moet worden gesteund door de noodige artillerie.

Alsdan spreekt men van een *tegenaanval*. (vergelijk *Gev. Handl. Dl. I punt 248 en R.I. II A punt 144*).

Een der bekendste tegenaanvallen uit den wereldoorlog is wel die der Duitschers bij *Kamerijk* op 30 Nov. 1917. Hier hadden de Engelschen, voor het eerst op groote schaal gebruik makende van vechtwagens, een groot gat in het Duitsche front gemaakt. De klokken van de St. Pauls-kathedraal beierden ter eere van de overwinning, de telegraaf verspreidde het bericht daarvan over de geheele aardbol. De Engelsche legerleiding kon het succes echter niet snel genoeg uitbuiten. Met inderhaast aangetrokken reserves wisten de Duitschers de Engelschen tot staan te brengen. Daarop zetten zij een tegenaanval in, die den Engelschen vrijwel het geheele vermeersterde terrein weer ontrukte. Vooral moreel was de bate geheel aan Duitsche kant. Echter had dit succes tengevolge, dat de Duitschers het nieuwe wapen, de vechtwagens, gingen onderschatten.

Zoals uit het voorgaande blijkt, komen tegenstoot en tegenaanval bij het organiseeren der verdediging thans in de tweede en derde plaats.

Voorop staat de verdediging met vuur „*La défense c'est le feu qui arrête*” (vergelijk *Gev. Handl. Dl. I punt 149 in I.R. II A punt 80*).

In 1914 moest een verdediger zich afvragen:

„*Hoe zwak mag ik het front bezetten, hoe sterk kan ik mijn reserve maken?*”

Thans moet een verdediger zich daarentegen de vraag stellen:

Hoeveel troepen heb ik noodig voor het zoodanig bezetten van mijn front, dat een vuurstelsel kan worden ontworpen, waarin een aanvaller onvoorwaardelijk tot staan komt; wat houd ik over als reserve?” (vergelijk *Gev. Handl. Dl. II punt 203 en I.R. II A punt 114*).

Zagen wij in het voorgaande de denkbeelden over de waarde van vuur en beweging zich tijdens den wereldoorlog ingrijpend wijzigen, één beginsel bleef lang onaangetast, n.l. dat ieder verdediger zich ter plaatse waar hij is neergezet moet weren „till the bitter end.” In 1918 scheen het alsof ook hierin wijziging zou komen. Toen de overmacht aan menschen en materieel bij de Entente steeds drukkender werd, vroeg de Duitsche legerleiding zich af, of het wel gerechtvaardigd was den troep zich te doen verbloeden op een punt, waar de

vijand zijn wapenwerking had geconcentreerd. Was het niet beter den ondercommandanten de machtiging te geven in een dergelijk geval uit te wijken en op een andere plaats de verdediging voort te zetten? Dit denkbeeld voerde tot de z.g. „*elastische verdediging*.” Zelfs met de oorlogservaren troepen, welke in 1918 in het veld stonden, voldeed deze tactiek toch niet. De Duitsche generaal VON MORGEN schrijft hierover in zijn boek: „*Meiner Truppen Heldenkämpfe*”: „*Die Ausweichtaktik führte zum Ausreiszertum.*”

Algemeen is men dan ook gebleven bij hetgeen ons I.R. II A vooropstelt bij de beginselen der verdediging:

„Een troepenafdeeling, waaraan de verdediging van een bepaald terreingedeelte is toevertrouwd, mag dit onder geen beding ontruimen, tenzij op bevel van den naasthooger commandant. Zij verdedigt zich zoo noodig tot den laatsten man, zelfs wanneer zij volkomen door den vijand is omsingeld.”

Dit sluit uiteraard niet uit, dat de Algemeene Commandant een stelling kan doen ontruimen en de verdediging doen verleggen naar een meer achterwaarts gelegen terreingedeelte, om den vijand zodoende een luchtstoot te laten doen. Elk initiatief van ondercommandanten is in dit opzicht echter uit den boeze.

Werpen wij thans een terugblik op de enkele hoofdlijnen omtrent de verdedigingstactiek, die ik heb trachten te schetsen, dan zien wij in de *achtereenvolgende tijdperken*:

1. De verdediging berust op den tegenaanval, terrein en vuur moeten hier toe de gunstige voorwaarden scheppen (*vierkantentactiek*).

2. De verdediging berust op het vuur (*linietactiek*);

3. De verdediging berust nogmaals op den tegenaanval, het vuur moet hiertoe de gunstige voorwaarden scheppen (*colonnentactiek*).

4. De verdediging berust weder op het vuur, tegenstoot en tegenaanval zijn hulpmiddelen om een verbroken vuurstelsel te herstellen. (*strookentactiek*).

De vraag dringt zich dan op, hoe zal het in een toekomstoorlog zijn, want, dit moeten wij steeds voor oogen houden, hierop bereiden wij ons voor. Krijgsgeschiedenis is voor ons steeds hulpmiddel, nimmer doel.

(Slot volgt).

HET COLENBRANDERFONDS.

De Vereeniging die dit fonds beheert zendt ons haar Jaarverslag met het verzoek een uittreksel daaruit in ons orgaan op te nemen. Gaarne voldoen wij daaraan in de zekerheid een algemeen landsbelang en evenzeer een militair belang te dienen. Het doel van dit fonds, dat de naam draagt van wijlen den zoo uiterst sportieven ritmeester COLENBRANDER, die tengevolge van een ongeval op een springconcours het leven liet, is als volgt samen te vatten: gelden bijeen te brengen om uitstekende paarden te koopen, teneinde onze beste militaire ruiters in staat te stellen daarmede op de internationale concoursen successen te behalen en zodoende de naam van Nederland en van de Koninklijke Landmacht hoog te houden. Wij kunnen, wat de resultaten dienaangaande betreft, verwijzen naar het artikel op blz. 70 van deze jaargang van W.T.C.

Uit het verslag valt af te leiden dat er thans 5 C.F. (Colenbranderfonds) paarden zijn. Ten slotte vermelden wij het gironummer van den penningmeester: 165.705. Leidsche-gracht 9, Amsterdam C., waar men zich ook als lid kan opgeven. Ieder bedrag is welkom en het doel: *nationaal*.
P.

LEVEN EN STREVEN IN DE KONINKLIJKE LANDMACHT

WRAKOPRUIMING DOOR DE TORPEDISTEN BIJ LOBITH.

Voor het tolkantoor te Lobith, waar de schepen voor anker moeten komen om te worden onderzocht, was een groote Rijnaak gezonken. Dit had ten gevolge, dat andere schepen met hunne ankers in het wrak verward geraakten en de ankers verspeelden.

De burgersopruimingsprijs van het wrak was, gelet op de voortdurende sterke stroom, zeer hoog, zoodat de Rijkswaterstaat besloot, via het departement van Defensie, de torpedisten uit te noedigen dit werk uit te voeren, hetgeen met succes is geschied.

Het gelukte den torpedisten deze moeilijke opruimingen in enkele weken te bewerkstelligen, waardoor het Rijk tientallen duizenden guldens werden bespaard.

De duiker moest tengevolge van den sterken stroom op ongeveer 25 m bovenstrooms van de plaats waar de springlading moet komen, worden afgevierd.

Dit is een zeer moeilijke arbeid, die veel ervaring eischt.

De duikerswerkzaamheden geschieden door den moedigen sergeant-majoor inf. LEEGHWATER, afstammeling van den beroemden waterbouwkundige uit de 16e eeuw, die helaas te vroeg aan het Korps ontviel. (Afb. 1).

Leerling-duiker is sergeant WIERINGA, in het leger bekend op sportgebied.

Het uitvieren van de betrekkelijk dunne kabel moet snel en uiterst omzichtig geschieden. De burgerscheepvaart mag geen stagnatie ondervinden. (Afb. 2).

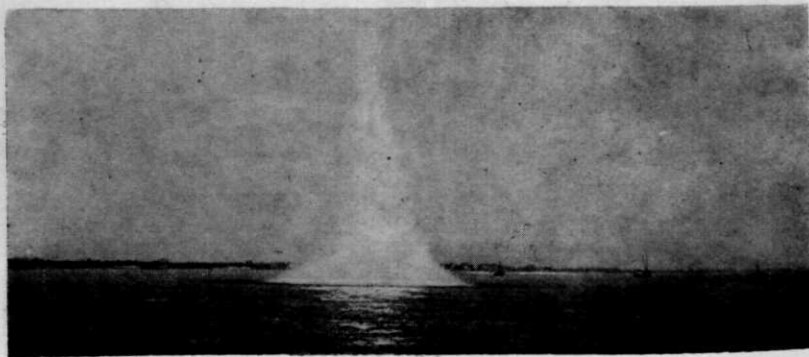
Afb. 1.

Afb. 2.

Afb. 3.

Afb. 4.

De exploder staat gereed om zoo spoedig doenlijk de lading tot ontsteking te brengen. Een mislukte lading kan hoogst ernstige gevaren opleveren, daar zij door den zwaren stroom moeilijk is terug te krijgen, vandaar dat de commandant zelf de kabel behandelt en de vaarsnelheid regelt, waardoor practisch ladingen bijna nooit mislukken.

Wij publiceeren hierbij tevens een tweetal andere foto's omtrent de arbeid der torpedisten, waarop afgebeeld het leggen (Afb. 3) en springen (Afb. 4) van een grondmijn (waterstraal \pm 70 m.).

INSPECTIE DER MILITAIRE LUCHTVAART

Ter uitvoering van het K.B. van 30 Maart 1935 nr. 59, is, bij ministerieele beschikking van 6 April 1935, II Afd. B. nr. 3, (L.O. 1935 nr. 89), met ingang van 15 April j.l., ingesteld de *Inspectie der militaire luchtvaart* ter standplaats *Soesterberg*.

De *militaire luchtvaart* bestaat uit den *Staf der militaire luchtvaart*, de *Luchtvaartafdeeling* en het *Luchtvaartbedrijf*.

De *Staf der militaire luchtvaart* wordt gevormd door een Generaal-majoor of kolonel, Inspecteur der militaire luchtvaart, (deze functie kan ook door een reserve-opperofficier worden vervuld), een luitenant-kolonel, majoor, kapitein of ritmeester en een eerste-luitenant-adjutant (kan bij bevordering tot kapitein of ritmeester in zijn functie worden gehandhaafd): Voor de beide laatstgenoemde betrekkingen worden z.m. officieren-vlieger of waarnemer bestemd, bij voorkeur 1 officier van elk der kwaliteiten.

De organisatiewijziging, welke vorenstaande beschikking medebrengt, kan blijken uit de volgende schematische voorstelling.

Oude toestand.

Minister van Defensie	}	— Chef Gen. Staf. — C. Luchtvaartafdeeling.
		— Directeur van het Luchtvaartbedrijf.

Nieuwe toestand.

Minister van Defensie — Insp. Mil. Luchtvaart	}	C. Luchtvaartafdeeling.
		Directeur van het Luchtvaartbedrijf.

Dat met deze wijziging een groote vooruitgang is verkregen t.o.v. een toestand, waarbij twee onderdeelen (L.V.A. en Luchtvaartbedrijf, d.i. de fabriek voor het doen van herstellingen, onderzoekingen, enz. ten bate van de L.V.A.), die op de nauwste samenwerking zijn aangewezen, in een vrij ver organisch verband tot elkaar stonden, behoeft geen betoog. Tevens vormt de getroffen maatregel een nieuwen stap op den weg tot mondigheid van het militaire vliegwezen. Naast de I.d.I., I.d.C., I.d.A. en I.d.G. staat thans een I.M.L.

Nog blijven onze luchtstrijdkrachten echter versnipperd over de drie deelen der weermacht (Kon. Marine, Kon. Landmacht, K.N.I.L.). Moge de thans getroffen maatregel ons dicht gebracht hebben bij het einddoel: *de Koninklijke luchtmacht*.

STAFKAARTEN

De Topografische dienst voerde met ingang van 1 April j.l., een aanmerkelijke prijsverlaging in voor gekleurde stafkaarten. De nieuwe overzichtelijke catalogus is voor den prijs van f 0,31 franco per post verkrijgbaar

BERICHTEN VAN PERSONEEL AARD.

Bij de Lichte troepen.

Bevorderd.

tot reserve-eerste-luitenant, gerekend van 16 Maart, reserve-tweede-luitenant J. M. D. POIERRIÉ, van het R.W.

Overplaatsingen, detacheringen, enz.

Kapitein H. L. G. LAMBERT, van het R.W., eervol ontheven van zijn detachering bij de S.R.O.I., 1 Juli.

Eerste-luitenant J. L. H. A. ANTONI, van het R.W., gedetacheerd bij de S.R.O.I. (Breda) 1 Juli.

Eerste-luitenant L. N. VAN DER MINNE, van het I R.H., bestemd tot leeraar bij de Koninklijke militaire academie, met ingang van 1 October.

Bij de overige wapens en dienstvakken.

Benoemd.

tot tweede-luitenant bij het 11e R.I.,

cadet-sergeant K. A. KRIEKHAUS, met bepaling dat deze benoeming geacht moet worden te zijn ingegaan op 1 Augustus 1934 en dat hij zal rangschikken onmiddellijk onder den tweede-luitenant W. M. J. M. BROEKMEIJER.

tot officier van gezondheid der tweede klasse,

student in de geneeskunde J. D. BRANGER, 23 Maart.

tot Inspecteur der militaire luchtvaart bij den Staf van de militaire luchtvaart.

Reserve-luitenant-generaal M. RAAIJMAAKERS, van het wapen der genie, 15 April.

Bevorderd.

tot reserve-kolonel:

bij den Staf 11e I. Brig.,

reserve-luitenant-kolonel C. M. DONCK, van den Staf VIII I. Brig., 1 Mei.

bij den Staf inf.,

reserve-luitenant-kolonel P. E. HAJENIUS, van dien Staf, 1 Mei.

tot reserve-luitenant-kolonel, met ingang van 1 April, onderscheidenlijk bij den Staf Vle, 11e, Ve en VIIe I. Brig.,

reserve-majoor T. BEETS, G. F. VAN HOOGENHUIJZE, G. G. ZONNEVILLE en Jhr. S. LAMAN TRIP, onderscheidenlijk van het 14e, 22e, 16e en 6e R.I.

tot reserve-officier van gezondheid der eerste klasse,

reserve-officieren van gezondheid der tweede klasse H. J. A. M. WILLEMSSEN, 7 April, J. BATELAAN, 10 Mei, J. HUININGA, 27 Mei en G. BAARDA, 31 Mei.

Overplaatsingen, detacheringen, enz.

Reserve-majoor K. L. SCHELL, van het K.Lu.A., overgeplaatst bij den Staf art. met bestemming voor de Vesting Holland.

Eerste-luitenant H. H. BLOM, van het 16e R.I., werkzaam ten bureele van den Chef van den Generalen Staf, is thans ontheven van zijn werkzaamstelling bij den Vrijw. landstorm.

Officieren van gezondheid der tweede klasse C. H. VAN DER LINDEN, J. BAKKER SCHUT en W. J. SCHEFFELAAR, allen te 's-Gravenhage, overgeplaatst onderscheidenlijk naar *Utrecht*, naar *Deventer* en naar *Breda*; beide laatstgenoemden op 1 September a.s.

Eerste-luitenant G. VAN DER MARK, van het K. P. en T., eervol ontheven uit de functie van officier van speciale diensten en belast met de waarneming van de betrekking van adjudant, 1 Mei.

Eerste-luitenant H. J. J. T. M. STEENMETSER, adjudant van het K. P. en T., eervol ontheven uit de functie van adjudant en overgeplaatst bij het 1e R.V.A., 1 Mei.

Eerste-luitenant H. J. HUBREGTSE, van het K. P. en T., bestemd voor de betrekking van luitenant voor speciale diensten, 1 Mei.

Majoor P. C. J. TISSOT VAN PATOT en J. F. H. ISRAEL, controleurs der militaire administratie, zijn bestemd voor de standplaatsen onderscheidenlijk *Breda* en *Amhem*, 1 Juni.

Eerste-luitenant H. G. HORN, van het dienstvak der Mil. adm. van het 2e R.V.A., toegevoegd aan den Inspecteur der Mil. adm., 1 Juni.

Kapitein G. W. LE HEUX, commandant van het A.P.D., eervol ontheven van zijn commando, overgeplaatst bij den Staf art. en gedetacheerd ten bureele van den Directeur van het remontewezen, 1 Aug.

Kapitein T. VAN POPTA, van den Staf inf. en gedetacheerd ten bureele van den Garnizoenscommandant te 's-Gravenhage, werkzaam gesteld ten bureele van den Chef van den Generalen Staf.

Eerste-luitenant A. P. J. BERGER, van den Staf inf., ontheven van zijn werkzaamstelling bij het D. v. D. en gedetacheerd bij het 4e R.I., 27 Maart.

Reserve-luitenant-kolonels H. M. W. L. VAN BENNEKOM, van den Staf II I. Brig. en G. W. E. DE QUAIJ, van den Staf VI I. Brig. overgeplaatst bij den Staf inf. met bestemming voor de Vesting Holland, 1 April.

Kapitein J. A. BUSCH GEERTSEMA, van den Staf genie te Amersfoort, overgeplaatst naar het R. G. Tr., 1 April.

Eerste-luitenant H. D. J. ELLENS, van het 10e R.I. en A. VAN DER MINNE, van het 4e R.V.A., overgeplaatst bij het wapen der Koninklijke maréchaussée, 15 April en bestemd onderscheidenlijk tot districtscommandant te *Roermond* en tot toegevoegd-officier bij de 3e Divisie van genoemd wapen.

Eerste-luitenant E. E. HOLLE, van het R. G. Tr., overgeplaatst bij den Staf genie te Groningen, 1 Juli.

Kapitein J. J. DE WOLF en eerste-luitenant P. DE KOCK, beiden van het R. G. Tr., overgeplaatst naar den Staf genie, onderscheidenlijk te Groningen en te Amersfoort, laatstgenoemde onder eervolle ontheffing uit de functie van adjudant I-R.G. Tr., 1 Juli.

Eerste-luitenant H. VAN DER SLUYS en K. VAN TAREL, beiden van den Staf genie, onderscheidenlijk te Amersfoort, en te Groningen, overgeplaatst naar het R. G. Tr., eerstgenoemde op 1 Mei, laatstgenoemde op 1 Juni.

Kapitein C. J. B. BOEKWIJT, van het 1e R.I., eervol ontheven van zijn werkzaamstelling bij den Vrijw. landstorm en toegevoegd aan den Commandant van het Indeelingsdistrict Leeuwarden, 1 April.

Kapitein H. J. STROOTMAN, van het 5e R.V.A., benoemd tot Commandant van het A.P. D., 1 Aug.

Majoor J. C. SPAICH, van de Comm. v. proefn., benoemd tot voorzitter dier Commissie, 1 Mei.

Eerste-luitenant J. GERRITSEN, van het 9e R.I., gedetacheerd bij het D. v. D., 15 April.

Tweede-luitenant B. H. J. CALLENBACH, van het 9e R.I., overgeplaatst bij het 1e R.I.

In actieven dienst hersteld.

Eerste-luitenant G. J. VAN BUUREN, bij het 4e R.I., en belast met de leiding van het interneringsdepot te *Fort Honswijk*, 15 Maart.

Eervol ontslagen.

Reserve-kolonel J. E. L. HAENECOUR, van den Staf IIIe I. Brig., 1 Mei.

Reserve-officier van gezondheid der eerste klasse H. J. P. VAN DORSTEN, 10 Mei.

Reserve-kapiteins J. E. P. KRUIJT, van het 11e R.I., 3 April, H. J. VAN DE KLEINE-MULDER en J. VAN DIJK, beiden van het R.G.Tr., 1 April, H. H. SPRENGERS, van het 21e R.I., 1 Juli en R. J. DONKER, van het 1e R.I., 1 April.

Reserve-luitenant-generaal J. H. BOREL, van het wapen der infanterie, 1 Mei.

Decoratiën.

Luitenant-kolonel H. L. VAN ROYEN, van den Staf genie, Officier in de Orde van den Witten Leeuw van *Tchechoslowakije*.

Overleden.

Reserve-luitenant-kolonel K. BREVET, van het R.J., 17 Maart 1935 te 's-Gravenhage.

NIEUWE REGLEMENTEN EN VOORSCHRIFTEN.

HANDLEIDING VOOR HET GEVECHT DER GROOTE EENHEDEN (GEVECHTSHANDLEIDING) DEEL I.

Bij de samenstelling van de reglementen voor de verschillende wapens is uitgegaan van den door den Minister van Defensie, bij schrijven van 21 November 1931, IIe Afd. B. No. 3, kenbaar gemaakten wensch, „dat de commandanten der kleine eenheden uit het gevechtsvoorschrift van hun wapen duidelijk en volledig kunnen putten, hetgeen zij moeten weten omtrent het kader, waarin het onderdeel onder hun bevel moet optreden en op welke wijze dit optreden wordt bevorderd door den steun aan andere wapens te ontleenen, zoodat de samenwerking tusschen de verschillende wapens ook in dit opzicht kan worden verzekerd”.

Mitsdien beperken de nieuwe wapen-reglementen zich niet tot het gevecht van elk wapen in engeren zin, doch verschaffen zij den gebruiker een algemeen inzicht in het optreden der verbonden wapens. Als gevolg hiervan kon de nieuwe „Gevechtshandleiding” zuiver een handleiding voor het gevecht der groote eenheden worden, waarin geen bijzonderheden omtrent het gevecht van kleine eenheden op haar plaats zijn.

Om deze reden en voorts omdat het noodzakelijk was verschillende onderwerpen uitvoeriger, dan wel op een andere wijze, te behandelen, in verschillende bepalingen wijzigingen aan te brengen en aan de handleiding de behandeling van eenige onderwerpen toe te voegen, moest worden overgegaan tot het bewerken van een geheel nieuwe handleiding, welke — in overeenstemming met haar bestemming — is genaamd: „*Handleiding voor het gevecht der groote eenheden*”, kortweg „*Gevechtshandleiding*”.

In het belang van een goede bevelvoering zijn in den tekst een aantal schema's van bevelen, uit te geven door divisiegroeps-, divisie-, marschgroeps- en legeringsgroepscommandanten opgenomen.

De algemeene indeeling van de nieuwe handleiding verschilt slechts weinig met die van de oude. Deel I, dat thans is verschenen, bevat:

- Inleiding.
- Hoofdstuk I (Bevelvoering).
- Hoofdstuk II (Troepen en treinen).
- Hoofdstuk III (Troepenvervoeren, marschen en legering).
- Hoofdstuk IV (Inlichtingsdienst).
- Hoofdstuk V (Veiligheidsdienst).
- Hoofdstuk VI (Het gevecht).
 - A. Algemeen.
 - B. De verdediging.
 - C. De terugtocht uit een stelling.
 - D. Het vertragend gevecht.

Hieronder worden enkele van de belangrijkste aanvullingen en wijzigingen vermeld.

Hoofdstuk I.

In het bijzonder is er de aandacht op gevestigd, dat de commandant van een groote eenheid tot voornaamste taak heeft het *ontwerpen, voorbereiden en leiden der operatiën*. De handleiding bevat hieromtrent verschillende aanwijzingen voor de genoemde commandanten.

Het opnemen van eenige bepalingen en aanwijzingen met betrekking tot den *inhoud van een besluit* werd gewenscht geoordeeld.

Hoofdstuk II.

Van de verschillende wapens zijn de bijzondere eigenschappen en de taak naar voren gebracht. Vooral het gestelde onder „*artillerie*” heeft belangrijke wijzigingen ondergaan. Men treft daarin thans aan een overzicht van de taak der artillerie in de verdediging, vóór den aanval en gedurende den aanval; een opsomming van de tactische benamingen der verschillende vuren; alsmede een verklaring van de begrippen „rechtstreeks steunen” en „beschermen”. Alle technisch-artilleristische benamingen van verschillende vuren zijn, evenals het overzicht van de verschillende vuurmondsoorten, uit de handleiding weggelaten, omdat een en ander geen tactische beteekenis heeft en in een tactisch voorschrift slechts aanleiding kan geven tot begripsverwarring.

Omtrent *vechtwagens en pantserwagens* stelt de handleiding duidelijk in het licht, wat van deze strijdmiddelen is te verwachten (gemotoriseerde gepantserde eenheden).

In de uitvoering van den *gevechtsvliegdiens*t werden belangrijke wijzigingen aangebracht, in het bijzonder voor zooveel die dienst beoogt: het verschaffen van de noodige veiligheid aan de vliegtuigen van den luchtverkenning- en waarnemingsdienst en van den bombardeervliegdiens)t, teneinde dezen het uitvoeren van hun taak mogelijk te maken. De handleiding vermeldt, dat deze veiligheid kan worden verschaft door:

- een gezamenlijke actie van eenheden van den gevechtsvliegdiens)t, waarbij deze de vijandelijke luchtstrijdkrachten aanvallen en waardoor tijdelijk en plaatselijk het overwicht in de lucht kan worden verkregen;
- en
- het afzonderlijk begeleiden van elk der hierboven bedoelde vliegtuigen, teneinde hen, desgevorderd, met mitrailleurvuur te beschermen tegen aanvallen van vijandelijke luchtstrijdkrachten.

Vervolgens geeft de handleiding aan, wanneer toepassing van de eerste en wanneer toepassing van de tweede methode aanbeveling verdient.

Een onderdeel „*Lucht doelbestrijdingsmiddelen*” is toegevoegd.

Hoofdstuk III.

Hoofdstuk III begint met „*Troepenvervoeren*”, waarin de voordeelen en de bezwaren van vervoer per spoor, met auto's en te water zijn opgenoemd en waarin de comman-

danten van groote eenheden aanwijzingen vinden, welke bij het vervoer van troepen op groote schaal in acht moeten worden genomen.

Onder „Marschen” en „Legering” is onderscheid gemaakt tusschen marschen (legering) op grooten afstand van den vijand, achter een door eigen troepen gevormd front en op korten afstand van den vijand. Een onderscheid tusschen marschen (legering) binnen 's vijands bereik en buiten 's vijands bereik, heeft in een modernen oorlog, waarbij de legers over machtige luchtstrijdkrachten en over gemotoriseerde gepantserde eenheden beschikken, welke op grooten afstand van de hoofdmacht kunnen optreden, geen zin meer.

Hoofdstuk IV.

Van den inlichtingsdienst is in de Gevechtshandleiding alleen de *verkenningdienst* behandeld. Ten aanzien van den uitkijkdienst, den luisterdienst en den kondschapsdienst kon naar het Voorschrift Velddienst worden verwezen.

Onder „Strategische verkenning” en „Tactische verkenning” zijn schema's voor bevelen aan luchtstrijdkrachten en aan lichte troepen opgenomen.

De gevechtsverkenning is — zijnde een onderdeel van de tactische verkenning — vervallen.

In het bijzonder wordt er de aandacht op gevestigd, dat in dit hoofdstuk zijn vermeld de omstandigheden, welke den D.G.C. er toe kunnen leiden de Verk.A. te versterken, door daaraan de E.W's geheel of ten deele toe te voegen, alsmede die, welke den D.G.C. er toe kunnen leiden de E.W's te versterken met onderdeelen van de Verk.A.

Hoofdstuk V.

Het hoofdstuk Veiligheidsdienst is verdeeld in 4 deelen:

A. Algemeen.

B. Beveiliging van marcheerende troepen.

C. Beveiliging van legerende troepen.

D. Beveiliging van troepen, welke een verdedigingsstelling hebben bezet.

Onder „Algemeen” worden behandeld het doel van den veiligheidsdienst en de middeelen, welke tot dat doel leiden. Ook de strategische beveiliging wordt naar voren gebracht.

Met betrekking tot de *beveiliging van marcheerende troepen* bepaalt de handleiding, welke commandanten met het uitzenden van een voorhoede, een achterhoede, en een flankdekking zijn belast en welken invloed de A.B., een D.G.C., een D.C. en een marschgroepscommandant op het optreden van deze veiligheidsorganen behooren uit te oefenen. Het eigenlijke optreden van de veiligheidsorganen blijft overigens in de Gevechtshandleiding buiten beschouwing; het is uitvoerig behandeld in het nieuwe Voorschrift Velddienst. Echter zijn in de Gevechtshandleiding wel opgenomen schema's voor een *bevel voor den voorhoedecommandant, den achterhoedecommandant en den commandant van een flankdekking.*

Ten aanzien van de *beveiliging van legerende troepen* wordt opgemerkt, dat ook dit hoofdstuk zich in hoofdzaak kon beperken tot het geven van bepalingen betreffende het aanwijzen van de commandanten, die met het uitzetten van voorposten zijn belast en met het afbakenen van den invloed van den A.B., een D.G.C., een D.C. en een commandant van een legeringsgroep op het optreden van de voorposten, zoowel wat betreft voorposten, die uitsluitend tot taak hebben het afsluiten van de naderingswegen en het onmiddellijk daaraan grenzende terrein, als voorposten, die het geheele terrein stelselmatig voor den vijand hebben af te sluiten. Nieuw is, dat in laatstgenoemd geval de A.B. moet aanduiden het beloop van de stelling, waarin hij voornemens is met de hoofdmacht weerstand te bieden, indien de vijand krachtig opdringt. Schema's van *bevelen voor den voorpostencommandant* besluiten dit hoofdstuk.

In de oude Gevechtshandleiding waren — verspreid over tal van plaatsen — bepalingen opgenomen omtrent het optreden van *stellingvoorposten*. Het mag als een groote verbetering worden beschouwd, dat in de nieuwe handleiding bij elkaar alleen datgene is vermeld, waarmede de commandant van een groote eenheid bemoeienis heeft. Aangezien weerstandbiedende voorposten door de regiments(vak-)commandanten worden uitgezet en waarschuwend voorposten onder de bataljonscommandanten ressorteeren en voorts het optreden van stellingvoorposten uitvoerig in het Voorschrift Velddienst is behandeld, kon de Gevechtshandleiding, zijnde een handleiding voor commandanten van groote eenheden, in dit opzicht worden bekort.

Hoofdstuk VI.

Het hoofdstuk „Het gevecht” heeft — hoewel de beginselen, waarop de verdediging, de terugtocht en het verdragend gevecht berusten dezelfde bleven — vele wijzigingen

ondergaan, terwijl op tal van zaken uitvoeriger is ingegaan, niet alleen ter wille van de duidelijkheid, doch ook om verschil van opvatting te voorkomen.

De verdediging.

Na het verschijnen van I.R.II. A, hetwelk uit den aard der zaak gebaseerd was op de denkbeelden, die ook den grondslag voor de nieuwe Gevechtshandleiding vormden, behoeft op het invoeren van het begrip „stoplijn” en op het weder invoeren van het begrip „stormvuur” niet nader te worden ingegaan.

Meer aandacht, dan tot nog toe het geval was, is besteed aan den gang van zaken bij het bezetten van een stelling. „Voorloopige bevelen” worden niet meer erkend. Nemen ondercommandanten aan de verkenning van de stelling deel, dan ontvangen zij van hun chef in voorkomend geval een *verkenningsbevel*.

De schema's van de algemeene verdedigingsbevelen, uit te geven door een D.G.C. en een D.C. zijn — in het bijzonder voor wat de artillerieparagraaf betreft — tot in bijzonderheden uitgewerkt. Zulks werd noodig geacht om duidelijk te doen uitkomen, op welke wijze de commandant van een groote eenheid het tactisch gebruik van de onder zijn bevelen gestelde artillerie in bevelsvorm vastlegt en zijn invloed op de voor te bereiden vuren doet gelden. In den tekst is een en ander uitvoerig toegelicht.

Voorts treft men bepalingen aan omtrent het tijdelijk *vooruitschuiven van artillerie*, een bij uitstek delicate kwestie, waaromtrent nadere aanwijzingen voor den D.G.C. en den D.C. in de handleiding niet mochten ontbreken.

Naar mag worden verwacht is thans de veel omstreden vraag waar het *tegenvoorbereidingsvuur* moet liggen, hetzij voor de voorpostenstrook, voor de hoofdweerstandstrook, dan wel voor beide strooken, afdoende beantwoord. Tevens treft men in de handleiding aan op welke wijze en over welke diepte dit vuur moet worden afgegeven.

In een afzonderlijk punt is de *vuuropening* door de artillerie behandeld. Duidelijk blijkt nu op wiens last verschillende, met name genoemde, vuren moeten worden geopend en aan wiens bevel — bij het ontvangen van meer dan één vuuropdracht — gevolg moet worden gegeven. Hopenlijk behooren nu de vele moeilijkheden, welke zich vooral voordeden bij het geven van vuuropdrachten aan de artillerie, aangewezen voor rechtstreekschen steun, tot het verleden.

Een groote verbetering mag het worden geacht, dat de Gevechtshandleiding thans duidelijk de positie van den D.G.A.C. en van den D.A.C., zoowel tegenover den D.G.C. en den D.C. als tegenover elkaar, schildert en de taak van die artilleriecommandanten vastlegt. Ook de inhoud van „*artilleriebevelen*” kwam daarbij vanzelf ter sprake.

Aan het totstandkomen van de artillerievuurplannen is bijzondere aandacht gewijd.

Op grond van de oorlogservaring huldigt de Gevechtshandleiding het standpunt, dat — indien althans bij een divisie drie afdelingen artillerie voor rechtstreekschen steun beschikbaar zijn — het in den regel aanbeveling verdient de drie regimenten infanterie van de divisie naast elkaar in de hoofdweerstandstrook te plaatsen, waardoor de verdediging in de diepte beter is verzekerd en de commandovoering benevens de aflossing in elk regiment worden vereenvoudigd. Zulks is in overeenstemming met het gestelde in I.R.II A, waarin wordt bepaald, dat in een regimentsvak de drie bataljons bij voorkeur naast elkaar worden geplaatst. Opgemerkt moge worden, dat — waar de oorlogservaring heeft geleerd, dat aan een divisie een vak ter breedte van 3—4 km kan worden toevertrouwd — een indeeling in twee of in drie vakken onafhankelijk is van de dichtheid van de bezetting van de hoofdweerstandstrook en van de voorpostenstrook.

Uit den aard der zaak worden echter bij een indeeling in drieën de regiments-(bataljons)-vakken smaller dan bij een indeeling in tweeën.

Een afzonderlijk hoofdstuk behandelt de *verdediging van de stelling*, waarbij onderscheid is gemaakt tusschen de verdediging van een hoofdweerstandstrook, beveiligd door weerstandbiedende en die van een hoofdweerstandstrook, beveiligd door waarschuwendende voorposten. In die gevallen wordt de verdediging niet op dezelfde wijze gevoerd; daarom werd het — ter wille van het overzicht — noodig geoordeeld deze gevallen voortdurend van elkander gescheiden te houden. Meer dan tot nog toe het geval was is aandacht besteed aan de verdediging van het inwendige van de hoofdweerstandstrook, in het bijzonder voor wat betreft het afgeven van afsluitingsvuren in die strook.

Een nieuw hoofdstuk „*De aflossing*” is aan de handleiding toegevoegd.

De terugtocht uit een stelling.

Dit hoofdstuk is op soortgelijke wijze opgebouwd als het hoofdstuk „*De verdediging*”. Dientengevolge geeft het schema's voor bevelen, uit te geven door een D.G.C. en een D.C.; daarna volgt een verklaring van hetgeen in die schema's is behandeld. Onderscheid

wordt gemaakt tusschen een terugtocht bij duisternis en een terugtocht bij dag; de maatregelen tot het dekken van de terugtrekkende troepen en die tot het misleiden van den vijand zijn daarbij van elkander gescheiden gehouden.

De handleiding bepaalt — in afwijking van de oude Gevechtshandleiding — dat bij een terugtocht uit een stelling per divisie een achterhoede wordt gevormd en dat de sterkte van het achter te laten scherm volgens bepaalde regelen wordt vastgesteld door de commandanten van de voorbataljons.

Het verdragend gevecht.

De oude benaming: „vooraf beraamde terugtochtsgevechten met het oog op het verkrijgen van tijdwinst” kon tot allerlei misvattingen aanleiding geven. De nieuwe benaming geeft beter weer, dat het karakter van de hier bedoelde gevechten is om, onder sparing van de eigen strijdkrachten, 's vijands opmarsch te *vertragen*, waarbij tevens 's vijands gevechtskracht zooveel mogelijk moet worden verzwakt.

Het verdragend gevecht kan zoowel aanvallend als verdedigend worden gevoerd. Het aanvallend optreden geschiedt, indien bij uitzondering de omstandigheden daarvoor gunstig zijn, overeenkomstig de beginselen van het aanvallend gevecht, welke in het 2e deel van de handleiding worden behandeld. In het 1e deel wordt het verdedigend optreden nader uitgewerkt. Zulks is op veel uitvoeriger wijze geschied dan in de oude gevechtshandleiding. Aandacht is o.m. besteed aan

- de eischen, waaraan elk der in te nemen stellingen moet voldoen;
- den onderlingen afstand tusschen de stellingen;
- het bepalen van het oogenblik, waarop uit de voorste stelling naar een meer achterwaarts gelegen stelling moet worden teruggegaan;
- het leiden van het gevecht door den A.B., een D.G.C. en een D.C.;
- de wijze, waarop de stellingen moeten worden bezet en verdedigd.

In afwijking met de oude Gevechtshandleiding is bepaald, dat een divisiegroep het verdragend gevecht in beginsel voert met de divisien naast elkaar. Deze wijziging werd, met het oog op de gevechtsvoering in de diepte en op breede fronten en met het oog op de regeling van den aan- en afvoer, noodzakelijk geacht.

NIEUWE UITGAVEN

Onze Landverdediging, geschreven door H. ZEEMAN, generaal-majoor b.d. en Mr. C. W. DE VRIES, hoogleeraar aan de Nederl. Handelshoogeschool, Alphen aan den Rijn, N. SAMSOM N.V., 1935. Prijs f 1,75, bij 10 ex. of meer f 1,60 per ex.

Het moet een goede gedachte van de N.V. SAMSOM worden genoemd een tweetal deskundigen uit te noodigen een boekje samen te stellen, waarin de taak en inrichting van onze weermacht hier te lande en overzee op beknopte en populaire wijze wordt uiteengezet. Niet alleen is een dergelijk handboekje van nut voor den militair, in het bijzonder voor den reserve-officier, doch bovenal voorziet het in een behoefte van den belangstellenden burger en kan het medewerken het ontstellend gemis aan kennis omtrent militaire zaken, dat men dikwijls bij ontwikkelde Nederlanders aantreft, te doen verminderen.

Het was voor de Samenstellers niet eenvoudig de zeer uitgebreide en soms min of meer droge stof tot een leesbaar, overzichtelijk geheel te rangschikken en wij meenen, dat zij daarin voortreffelijk zijn geslaagd. Dit beteekent niet, dat wij geen critiek hebben, welke wij — hopende, dat een tweede druk eenmaal noodig zal zijn — ter overweging aanbieden.

In de eerste plaats betreuren wij het, dat Schr's aan het boekje een ietwat tweeslachtig karakter hebben gegeven, door tusschen de over het algemeen objectief gehouden mededeelingen subjectieve meeningen te vlechten, die door den argeloozen leek niet als zoodanig kunnen worden onderkend. Zoo bijv. die omtrent de verbetering verbonden aan opheffing van de winterploeg, omtrent de mogelijkheid om in den korten opleidingstijd „alleszins behoorlijke resultaten te verkrijgen” (vergelijk hiermede de mededeeling van Maarschalk PÉTAIN omtrent „l'insufficance de l'instruction” bij een diensttijd van één jaar, welke hij acht „trop restreint pour que l'homme arrive à acquérir des réflexes durables”¹⁾) omtrent de regeling betreffende het Vooroefeningsinstituut „waarbij de bezwaren

¹⁾ „Revue des deux Mondes”, 1 Maart 1935.

nagenoeg geheel opgeheven zijn" (de M. v. D. denkt er anders over, zie diens uiteenzettingen bij de jongste defensiebegroting), enz.

In hun lof voor den B.V.L. gaan Schr.'s zóó ver, dat zij indirect een blaam werpen op het beroepskader, n.l. door de opmerking, dat de samenstelling van den B.V.L. o.m. uit reserve-officieren garandeert, dat „iedere onnoodige hardheid tegen eigen volk voorkomen wordt." De mededeeling, dat de B.V.L. als zoodanig geen commandant heeft, die haar kan aanvoeren en dat de I.V.L.S. hierin door andere functiën verhinderd is, doet blijken dat Schr.'s de positie van bedoeld instituut niet geheel juist onderkennen en de herhaaldelijk door den M. v. D. bestreden meening zijn toegedaan, dat de B.V.L. een *naast* het leger staand gezagsinstrument is.

Dat de Regeering in „buitengewone omstandigheden anders dan oorlog en oorlogsgevaar" in stede van tot het gebruik maken van de diensten van „bijzondere vrijwilligers" ook kan overgaan tot buitengewone oproeping van dienstplichtigen, had in het boekje niet onvermeld mogen blijven.

Bedenkelijk achten wij de opvatting, dat de eenige oplossing voor de te geringe sterkte der infanterie-onderdeelen is, „de lichten der infanterie eerst dan uit den dienst te ontslaan als een behoorlijke sterkte der onderdeelen bereikt is." Hoe nu, is het nog niet genoeg, dat wij bij mobilisatie huisvaders van middelbaren leeftijd voor den vijand brengen en duizenden jongelui laten rondloopen? Moet er nóg dieper worden gegrepen? Hier had — indien Schr.'s een dergelijke kwestie wilden aansnijden — toch zeker gepast de opmerking: „Bij een lichte van 19.500 man op ± 75.000 ingeschrevenen en een groote werkloosheid, is de aangewezen oplossing de lichte uit te breiden." Heeft het Schr.'s niets gezegd, dat de M. v. D. in deze richting reeds een, helaas in de Tweede Kamer gestrandde, poging heeft gedaan? (uitbreiding contingent met 2000 man).

Zooals uit het voorgaande blijkt, staan wij tegenover het onderwerpelijke boekje niet zonder bedenkingen.

Toch gelooven wij, dat het, ook met de feilen, welke er thans naar ons oordeel aan kleven, veel nut zal kunnen stichten en wenschen wij het een ruime verspreiding, waardoor een tweede, herziene, druk niet lang op zich hoeft te laten wachten.

C.

Die Rüstung der Welt, XLVIIIe Jaargang van „Löbells Jahresberichten über das Heer- und Kriegswesen". Uitgegeven door WILHELM MÜLLER-LOEBNITZ. Oberstleutnant a.D. bij MITTLER und Sohn. Berlin.

Begin Maart wachtten wij in spanning op het nieuwe jaarboek van „*Rüstung und Abrüstung*"; 16 Maart nam die spanning toe door de vraag wat het nieuwe jaarboek ons over het Deutsche Leger zou vertellen. 20 Maart dan kwam het op onze schrijftafel. Grootte verrassing! Niet meer: „*Rüstung und Abrüstung*" maar „*Die Rüstung der Welt*"! alzoó dus van „*Abrüstung*" geen sprake meer. Zéér verklaarbaar op 20 Maart 1935!

Volgende verrassing. In het geheele boek geen letter en geen cijfer over het Deutsche Leger of de Deutsche vloot „Noch niemals dagewesen" in de 47 vorige jaargangen van Löbells Jahresberichten. Maar ook dit is weer zeer verklaarbaar in het jaar 1935. Met geen enkel woord wordt er echter van gerept dat nog een aanvullend hoofdstuk over Duitschland zal verschijnen. Zoo zullen wij waarschijnlijk onze weetgierigheid moeten breidelen tot over een jaar. Wij vermoeden echter dat ons in dat jaar wel vele andere bronnen zullen bereiken met gegevens over de weermacht van onze Oostelijke naburen. Vergeten wij daarbij echter niet dat Löbells Jahresberichten altijd als de meest betrouwbare bron hebben gegolden.

Als verdere merkwaardigheden van deze nieuwe jaargang vermelden wij, dat ditmaal voor het eerst gegevens opgenomen zijn over de legers van „*Manchoutikuo*" en van *Siam*, terwijl ook nu nog *Abessinië* niet onder de reeks van landen voorkomt. Verder is *Oostenrijk* opgenomen onder de „fremden Staaten"; de beide vorige jaargangen stond deze staat nog vermeld onder *Duitschland*.

Niettegenstaande de nieuwe titel is het eerste hoofdstuk toch gewijd aan de *ontwapenings-onderhandelingen* in 1934. Dit hoofdstuk geeft in 10 bladzijden een zeer helder inzicht in deze kwestie.

Wat de gegevens over de 43 legers betreft, is het volgende vermeldenswaard.

Het hoofdstuk *Engeland* is eenigszins omgewerkt. Vooral treft ons hierbij dat in dat land een hoogeschool voor de Rijksverdediging in Londen is opgericht voor oudere generelen staf-officieren, alsmede voor hoogere burgerambtenaren. De uitbreiding van de mechaniseering van het Engelsche leger is hier ook nauwkeurig aangegeven.

Wat het *Nederlandsche Leger* aangaat valt niets bijzonders te vermelden. Wat echter het K.N.I.L. betreft hebben wij tot onze groote spijt opgemerkt dat wederom dezelfde fout is gemaakt, als waarop wij verleden jaar wezen, n.l. dat de *Maréchaussées „gendarmérie”* worden genoemd. Dit keurkorps, de élite der infanterie, heeft waarlijk beter verdiend.

Uit een vergelijking met de sterktecijfers van de vorige opgave zou een vermindering van 131 officieren en 3600 man zijn af te leiden. Of dit juist is, betwijfelen wij.

Bij het *Oostenrijksche leger* constateeren wij een uitbreiding met 4 infanterie-bataljons, 1 pionier bataljon, 3 telegraafcompagnieën en 1 geneeskundige afdeling. En dat op een bevolking van 6.7 miljoen! Ook wordt daar de traditie van oude regimenten weer hooger opgevoerd. De verlenging van den eersten oefentijd in het *Zwitserse Leger*, welke onlangs tot stand is gekomen, is eveneens opgenomen.

Bijzonder belangwekkend is het de groote uitbreiding van het *Russische leger* na te gaan door de cijfers van dit jaarboek te vergelijken met die van 1934. Zoo b.v. 11 Infanterie en 2 Cavalerie-Divisiën meer, 35 infanterie-regimenten en 82 eskadrons meer, de artillerie onderging een vermeerdering van 15 regimenten, enz.

Bij *Hongarije* valt te vermelden dat er thans een rivier-marine is ter sterkte van 600 man.

Het hoofdstuk *Marine* gaan wij stilzwijgend voorbij. Bij de *luchtvoloten*, welke zeer uitvoerig behandeld zijn, valt ook overal een plus te constateeren.

Wat het derde, krijgswetenschappelijke deel betreft, moeten wij kort zijn; dit is geheel omgewerkt. De aparte hoofdstukken gewijd aan infanterie, artillerie, vestingwezen en verbindingdienst bevatten veel belangrijks maar staan toch achter bij de gelijksoortige rubrieken uit het Wetenschappelijk Jaarbericht van de Vereeniging van krijgswetenschappen, zij het ook dat enkele gegevens uitvoeriger zijn.

Bijzondere aandacht vraagt het hoofdstuk *Motoriseering*, hier vinden wij zeer waardevolle gegevens, zoo b.v. *Frankrijk* met 4500 „Kampfwagen” (of dit alleen vechtwagens zijn of dat de pantserwagens er bij inbegrepen zijn, is niet vermeld); van *Belgie* is niets vermeld.

Een kort hoofdstuk over denkbeelden over een *toekomstoorlog* is een resumé van enkele nieuwe boekwerken en tijdschriftartikelen op dit gebied. De hoofdstukken: *tactiek*, *lucht-oorlog*, *chemische oorlogvoering* en *economische oorlogsvoorbereiding* kunnen wij slechts noemen.

Het laatste hoofdstuk: de *krijgsbedrijven in 1934* bevat naast een kort resumé over de oorlog in de Chaco een zeer duidelijke en overzichtelijke samenvatting van de operatiën in Marokko.

Tenslotte verdient nog speciale vermelding een kaartje van België (Hoofdstuk Vestingwezen blz. 237) met het nieuwe Albertkanaal, waarbij helaas de grens met Nederland zóó is aangegeven, dat Maastricht in België ligt!

Dit boek behoort in iedere militaire bibliotheek aanwezig te zijn.

P.

Gedenkschrift zur Enthüllung des Ehrenmals der im Weltkrieg gefallenen Generalstabsoffiziere der bewaffneten Macht Oesterreich-Ungarns (Sonderdruck aus dem Juniheft 1934 der Militärwissenschaftliche Mitteilungen, Wien 1, Stubenring 1).

Ter gelegenheid van de onthulling te Weenen van een gedenkteeken voor de 36 op het veld van eer gevallen officieren van den Generalen Staf van het oude K.K. Leger (bovendien stierven 12 stafofficieren door uitputting of een te velde opgedane ziekte) werd een treffende proloog uitgesproken, vervaardigd door generaal-majoor MATERNA, waarin o.m. de woorden voorkomen:

„An Führers Seite muszte ungenannt ihr Namen bleiben,

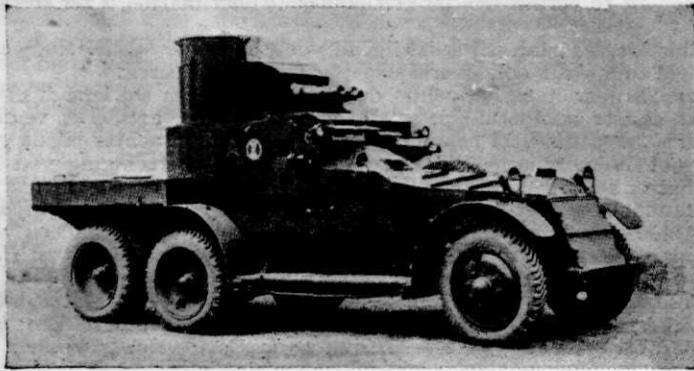
So fordert es im Korps geheiligt strenge Art.”

Dit „meer zijn dan schijnen” heeft er toe bijgedragen, dat in de talrijke geschriften over den Wereldoorlog de commandanten enerzijds, de troepen anderzijds in het licht treden en de arbeid van de G.S. officieren veelal in het duister blijft gehuld.

Vorenbedoelde onthulling was voor de *Militärwissenschaftliche Mitteilungen* daarom aanleiding tot het doen verschijnen van een verhandeling uitsluitend gewijd aan den O.H. Generalen Staf vóór en tijdens den wereldoorlog. De geschiedenis, de opleiding, de organisatie, de vredesarbeid en de oorlogsprestaties van dezen staf worden daarin op beknopte wijze uiteengezet. Tusschen de Oostenrijk-Hongaarsche weermacht en de onze hebben steeds veel trekken van overeenkomst bestaan — de sterke overeenkomst in uniform vormt daarvan een uiterlijk teeken —

zoodat de lezing van bedoeld geschrift herhaaldelijk tot vergelijkingen aanleiding geeft en hier en daar waarschuwende voorbeelden biedt. Ook daar een hooge graad van theoretische ontwikkeling, doch onvoldoende middelen; ook daar politieke partijen, die de weermacht heftig aanvallen en ondermijnen; ook daar in vreedstijd ingewikkelde bevels-verhoudingen en dus veel aanleiding tot wrijvingen. Dit alles maakt, dat wij de lectuur van het onderhoudend geschreven boekje in het bijzonder aan bepreveteerde officieren zeer kunnen aanbevelen. *

Heigl's, Taschenbuch der Tanks", neu bearbeitet von O. H. HACKER, R. J. ICKS, O. MERKER und G. P. VON ZEJSCHWITZ,, TEIL I, J. F. LEHMANN'S Verlag, München, mit 306 Abbildungen und 61 Bildtafeln. Preis Mk. 10.—

De Britsche lichte Pantserwagen Lanchester Mk 32

Toen de Oostenrijksche majoor b. d. Dr. techn. F. HEIGL eind 1930 stierf, kon worden gevreesd, dat zijn alomverbreid „*Taschenbuch der Tanks*”, waarvan juist de tweede uitgave was verschenen, niet zou worden voortgezet. Vooral ook voor ons leger zou dit zeer te betreuren zijn geweest. HEIGL toch zegt in de voorrede zijner eerste uitgave (van 1926): „Das Verbot, Tanks zu führen, trifft uns weniger darin, dass die Schlagkraft des Heeres geringer ist, als dadurch, dass es uns die Mittel nimmt, uns im Kampf im Verein mit Tanks und vor allem gegen Tanks zu schulen.” Deze woorden gelden ook voor ons, als men voor „Verbot” leest „Verzichten”. Wij loopen, temeer als men denkt aan den onrustbarenden achterstand in anti-tankwapenen, gevaar ons te scholen voor den oorlog van 1916 inplaats van voor dien van 1935. Het eenige wat hiertegen valt te doen, is, ons naar vermogen op de hoogte houden van hetgeen in het buitenland op tankgebied gebeurt. HEIGL's „*Taschenbuch*” vormt hierbij een onontbeerlijk hulpmiddel. Gelukkig is de vrees, dat dit ons zou ontvallen, niet bewaarheid. De beste hulde aan HEIGL's nagedachtenis is wel, dat vier experts zijn noodig geweest om zijn arbeid over te nemen en dan nog slechts ten deele. Immers, HEIGL behandelde ook de tactiek van het gebruik en den strijd tegen vecht- en pantserwagens, terwijl zijn opvolgers zich uitsluitend tot een beschrijving van het materieel hebben beperkt. Hoewel zulks valt te begrijpen, reeds nu moest de stof over twee deelen worden verdeeld, achten wij het toch een gemis. Het thans verschenen Deel I bevat een algemeen gedeelte „*das Wesen der Panzerkraftfahrzeuge*” en een gedeelte, waarin het materieel van de verschillende landen, in alphabetische volgorde, wordt behandeld loopende van *Afghanistan* tot en met *Frankrijk*. *Nederland* zal dus in het tweede deel worden besproken. Moge ons leger dan — tenminste wat betreft pantserwagens — waardig voor den dag komen, ook daarvan gaat preventieve werking uit!

Wij achten de nieuwe HEIGL onontbeerlijk om, bij oefeningen op de kaart en in het terrein, een denkbeeld te krijgen, van hetgeen wij aan pantsermaterieel tegenover ons kunnen krijgen, zoodat dit handboek zeker in geen korpsbibliotheek en overeenkomstige boekerij mag ontbreken. — C.

Les Mystères de la Guerre Navale (1914—1918), door HECTOR C. BYWATER; vertaald uit het Engelsch door PH. LACAZE, tolk, reserve-kapitein. Uitgegeven bij PAYOT te Parijs in de Collection de Mémoires, Etudes et Documents pour servir à l'histoire de la guerre mondiale. 262 blz.; prijs 20 frs.

Alhoewel de schrijver in de eerste plaats heeft willen behandelen aangelegenheden, betreffende de betrekking hebbend op den maritiemen inlichtingendienst, behandelt hij in meerdere hoofdstukken kwesties, die met dat onderdeel van den inlichtingendienst slechts in indirect verband staan. Zoo behandelt hij de ontwikkeling der Britsche marineartillerie na den wereldoorlog; wijdt hij een geheel hoofdstuk aan de conferentie van Washington. Telkens laat hij het licht vallen op feiten en invloeden, welke zich aan de waarneming van het publiek onttrekken, doch welke daarom niet minder het verloop der gebeurtenissen volkomen beheerschen.

Ik vestig in dit verband de aandacht op het werk van Admiraal SCHEER, *La Flotte allemande de Haute mer pendant la guerre mondiale*, vertaald door ANDRE COGNIETS, gedurende den wereldoorlog belast met de historische afdeeling van den algemeenen marinestaf (in derde editie verschenen in 1930 bij PAYOT te Parijs in dezelfde Serie). Dit werk, de officieele geschiedenis der Duitsche hoogzeevloot, stelt, tezamen met het boek van BYWATER, de feiten in hun juiste daglicht.

Nog zij de aandacht gevestigd op Hoofdstuk XI, hetwelk de geschiedenis behandelt van Helgoland als vesting, en voorts op Hoofdstuk XII, hetwelk gewijd is aan de herbewapening van Duitschland in den naoorlogstijd.

De geallieerde mogendheden hebben steeds veel belang gesteld in de door de Duitsche strijdkrachten gebruikte vuurleidingsapparaten, meer in het bijzonder die welke benut werden ten behoeve van de artillerie. Toen de Duitsche autoriteiten, ingevolge de bepalingen van het Verdrag van Versailles, de schepen van de Hochseeflotte uitleverden, bleken de vuurleidingsapparaten niet meer aanwezig. Ook de geallieerde contrôle-commissies hebben na den oorlog niets van dien aard in Duitschland gevonden. Op blz. 174 worden de Fabrieken te Venlo en Hengelo besproken, waar zooals bekend, door Duitschers zeer moderne vuurleidingsapparaten worden geproduceerd.

Niet alleen voor den militair, doch ook voor den politicus, den diplomaat en dengene, die de geschiedenis van den wereldoorlog bestudeeren wil, is dit boek van groot belang.

Dr. M. H. H. FRANSSEN.

Secret Service, door Generaal-Majoor Sir GEORGE ASTON. (Espionnage et contre-espionnage anglais pendant la guerre 1914—18); vertaald door HENRY DE COURTOIS, oud verbindingsofficier der Britsche legers. Uitg. bij PAYOT, Parijs in de Collection de Mémoires, Etudes et Documents pour servir à l'histoire de la guerre mondiale; 333 bldz. Prijs 25 frs.

Zoolang de oorlog tot de mogelijkheden behoort, is er geen staat, die zich niet op de hoogte heeft te houden van den aard der bewapeningen der vreemde mogendheden, van haar staat van voorbereiding en haar eventuele wijze van aanwending in geval van conflict.

De schrijver heeft zich ten doel gesteld de Britsche inlichtingendienst te doen kennen, zijn organisatie, aangewende methoden, verkregen resultaten, de rol dien deze dienst gespeeld heeft in den wereldoorlog en bijzonderlijk bij den slag aan de Marne; bij de operaties aan de Dardanellen; in het drama van Jutland; in de landing bij Zeebrugge; ten aanzien van den dood van Lord KITCHENER; bij de ondernemingen van ALLENBY in Palestina; bij den terugtocht aan het Westelijk front in 1918; ten aanzien van de verhouding tusschen FOCH en HAIG; bij den slag van Amiens; bij de doorbraak van de Hindenburg-linie; ten aanzien van de oorlogsverklaring door de Vereenigde Staten van Amerika.

In dit boek worden beschreven de inlichtingen, die aan de commandeerende chefs bij de groote oorlogsfeiten werden ter beschikking gesteld en de wijze, waarop deze inlichtingen verkregen werden. Daaraan gaat vooraf eene historische beschrijving van ontstaan en ontwikkeling van den Engelschen inlichtingendienst.

Blijkens het voorwoord heeft de schrijver op verzoek van hooger hand en zulks in het openbaar belang in de hoofdstukken X, XI, XIV, en XV eenige gegevens omtrent cijfers, codes en signalen, uit den oorspronkelijken tekst moeten doen vervallen. Op blz. 160 e.v. wordt de affaire MATA HARI besproken.

Het werk is rijk gedocumenteerd; bevat vele interessante gegevens en stelt scherp in het licht de groote waarde van een goed werkenden inlichtingendienst.

Dr. M. H. H. FRANSSEN.

UIT DE VAKPERS

VUURPLAN VAN EEN MITRAILLEURCOMPAGNIE IN DE VERDEDIGING.

In de rubriek „*Uit de troep — voor de troep*” van onderstaand tijdschrift worden eenige beschouwingen gegeven omtrent het gebruik van zware mitrailleurs in de verdediging, welke geheel overeenkomen met hetgeen dienaangaande in ons nieuwe I.R. is neergelegd: Leiding van de vuurorganen in één hand, vuurconcentratie, vuur ter plaatse waar de B. C. dit wil hebben. Schr. geeft een model voor een *vuuropdracht* aan een sectie zw. mitr. door een C. — M. C. (vergelijk I.R. IIA punt 97), welke wel is waar niet zonder meer bij ons kan worden gebruikt, doch van dienst kan zijn bij het ontwerpen van een dergelijk model voor ons leger.

<i>Vuuropdracht nr. voor de verdediging.</i>		Sectie		
Frontlijn				
Voorpostenweerstandslijn.				
Bewakingsstrook v. vuur tegen oogenblikdoelen.		Re. grens: Li. grens:		
Verontrustend vuur.	Vuur nr.	Aanduiding van het doel (soort, ligging, grootte).	Vuurbevel.	
			Wapen	Aantal schoten
				Tijdstippen
Voor te bereiden vuren (behalve de verontrustende vuren en het stormvuur).		Vuur nr.	Ligging van het vuur.	
Stormvuur Stormvuursein:		Ligging van het vuur: Tijdsduur.		
Neven- vuuror- ganen:		Opstelling en taak:		
		als boven:		
Nadere aanwijzingen.		als boven.		

Opmerking: Aan de andere zijde van het model een ruitverdeling 1:10.000 voor een schets.

Militär Wochenblatt 18-1-1935.

C.

UITKIJKDIENST BIJ DE INFANTERIE-EENHEDEN.

Majoor WANTY geeft een overzicht van den uitkijkdienst bij de infanterie-eenheden; hij bespreekt het tactisch gebruik en de technische uitvoering van dezen dienst en geeft een algemeen programma voor de opleiding van het personeel, voor den uitkijkdienst bestemd.

De uitkijkeenheid is de „équipe”, bestaande uit een gegraduateerde en twee soldaten; per comp. infanterie en per bataljonsstaf is één équipe, per regimentsstaf zijn drie équipes. Bij de mitrailleureenheden wordt de uitkijkdienst verricht door de stukscCommandanten en de afstandmeters. Bij den bataljonsstaf is één der beide aan den B.C. toegevoegde officieren belast met den inlichtingsdienst; als zoodanig organiseert hij den uitkijkdienst; hij ontvangt de inlichtingen, verkregen van de équipes van den bataljonsstaf en de compagnieën, schift, controleert en verwerkt de gegevens, enz.

S. hecht er groote waarde aan, dat de inlichtingsofficier er voor zorgt, de noodige inlichtingen van de commandanten der onderdeelen te krijgen. Wel is waar rust op deze commandanten de plicht, hun chef steeds op de hoogte te houden van den toestand, doch het is een bekend verschijnsel, dat hieraan nog wel eens iets ontbreekt; dit is niet te verontschuldigen, maar wel te begrijpen, immers, inzonderheid in het gevecht, heeft een commandant zooveel te doen ten opzichte van zijn eigen onderdeel, dat het toezenden van berichten aan zijn chef wel eens in de verdrukking komt.

Bij den regimentsstaf heeft de officier belast met den inlichtingsdienst een overeenkomstige taak; het verspreiden van de verkregen gegevens aan onder- en nevencommandanten is een niet te vergeten gedeelte hiervan.

S. geeft vervolgens een overzicht van de werking van den uitkijkdienst bij de onderdeelen in de verdediging, bij den terugtocht, bij langdurige stilstand van het gevecht en bij den aanval. Daarna volgt een beschouwing over de technische uitvoering van den uitkijkdienst en wel ten aanzien van: keuze van de plaats der uitkijkposten, inrichting van een post, uit te voeren opdrachten, benodigd materieel, aan te leggen verbindingen maskeering, registratie en overbrenging der verkregen gegevens.

Interessant is het algemeen programma voor de opleiding van het personeel. Uit den aard der zaak geldt een en ander voor infanterie met een langere eerste-oefeningsperiode dan bij ons en is de leerstof dus over een langere periode verdeeld; dit neemt niet weg, dat wij in het bijzonder onze officieren, belast met de opleiding van de uitkijkonderofficieren (zie I.R.—II A, Bijlage Ib en de punten 154 en 169) aanbevelen, hunne aandacht aan dit gedeelte van het artikel te schenken.

Bx.

Bulletin Belge des Sciences Militaires, December 1934.

WETTELIJKE REGELING DER VACCINATIES IN HET LEGER.

Het groote nut van verschillende vaccinaties in het leger, meer in het bijzonder te velde, kan niet worden betwijfeld. Slechts in enkele landen bestaan echter wettelijke bepalingen ten aanzien van de verplichting zich aan deze vaccinaties te onderwerpen. Colonel MÉDECIN ZRUNEK deelt de ter zake in Czecho-Slowakije bestaande wettelijke bepalingen mede.

In art. 1 der wet wordt de pokkenvaccinatie verplicht gesteld voor een ieder, die in het leger treedt, deze verplichting kan tot de reservisten, die bij mobilisatie opkomen, worden uitgebreid.

Art. 2 bepaalt, dat de minister van Defensie de mate bepaalt, waarin de militairen tegen typhus en paratyphus worden gevaccineerd.

Volgens art. 3 zijn beroepsmilitairen verplicht zich aan revaccinatie tegen pokken en typhus te onderwerpen, weder volgens regelen door den Minister vast te stellen.

Art. 4 scheidt de mogelijkheid om in tijd van vrede onderdeelen, die door een ziekte worden bedreigd, waartegen een vaccin bekend is, hiermede te doen behandelen.

Art. 5 geeft aan, dat bij mobilisatie of in tijd van oorlog alle militairen, burgers tot het leger behorende en krijgsgevangenen aan alle noodig geoordeelde vaccinaties kunnen worden onderworpen.

Volgens art. 6 zijn art. 3, 4 en 5 ook op de Gendarmerie van toepassing.

Bovenstaande wettelijke regeling wordt voor alle landen aanbevolen.

Archives Médicales Belges Dec. 1934.

Dr. Dx.

DE OFFICIER.

Op 25 Juli '34 hield de Commandant CHOUTEAU aan de Ecole Spéciale Militaire, in tegenwoordigheid van den President der Republiek een rede voor de nieuw-benoemde officieren van het Fransche Leger.

Wij zullen trachten onzen lezers een indruk te geven van den inhoud van deze rede, maar daarnaast wekken wij allen op om dit artikel te lezen en te herlezen. Geldt dit in algemeenen zin, meer in het bijzonder vestigen wij de aandacht van de jongeren onder ons op deze rede, waarin naast vele mooie gedachten, woorden voorkomen, die wij als voor ons gesproken kunnen houden.

„Conservez la confiance et la foi (cursiveering van ons) qui conviennent à votre âge et passionnez vos hommes; votre rôle en sera grandi et singulièrement allégé”.

„En indien — met het klimmen der jaren — sommige Uwer illusiën in rook vervliegen, „dan zult gij door het grooter worden van Uw psychisch weerstandsvermogen de kracht „vinden het vertrouwen te bewaren en tegenslagen te overwinnen.

„En het zal niet de minste les zijn, welke gij trekt uit Uw eerste contact met den „troep, wanneer gij naar het voorbeeld ziet van sommige oudere officieren, bijna of geheel aan het einde van hun carrière, die overtuigd zijn nimmer eenige materiele ge„noegdoening te zullen krijgen en weten, dat zij nooit een hoogen rang zullen bekleeden, „desniettegenstaande voortgaan met den ijver en het toegewijde vertrouwen in het „korps, als in de eerste dagen van hun loopbaan.”

De spreker zette in zijn rede op een buitengewone wijze de plichten van den officier uiteen, deze samenvattende in de woorden „Instruire et Commander”. Daarna werkt hij deze beide begrippen voor zijn jeugdig gehoor nader uit, daarbij betoogende, dat „Instruire” niet alleen bestaat uit het bijbrengen van een zekere hoeveelheid exacte kennis, maar dat hieronder in niet mindere mate moet worden verstaan, het verhoogen van het moreel, d.w.z. het ontwikkelen of bijbrengen van die geestelijke eigenschappen, zonder welke geen goed leger bestaat.

De spreker weidt uit over het begrip „Commander”, daarbij ook sprekende over de discipline, welke naar des sprekers oordeel niet bestaat uit een passieve gehoorzaamheid, doch dat in het bijzonder voor officieren een „discipline intelligente” als voorwaarde moet worden gesteld.

Moge dit korte overzicht voldoende zijn om onzen lezers belangstelling voor dit belangwekkende artikel bij te brengen.

Revue d'Infanterie, Oct. '34.

B.

DE INFANTERIE EN DE VECHTWAGEN IN DEN AANVAL.

Het Règlement de l'infanterie zegt ten aanzien van den aanval, dat het eenige wapen, dat, zoowel door vuur als beweging, onder alle omstandigheden, in ieder terrein, bij dag en bij nacht op den vijand kan inwerken, de infanterie is. Niettemin is de infanterie *alleen* niet in staat het terrein te veroveren. Hiertoe heeft zij de hulp noodig van *vechtwagens en artillerie*.

Op dit standpunt stelt ons nieuwe I.R. = IIA zich ook (zie pt. 25, 26 en 27).

Hoe staat het echter met de toepassing van deze punten en in het bijzonder van pt. 27, bij onze oefeningen op de kaart?

Wij moeten, indien wij te zijner tijd de beschikking krijgen over eenheden vechtwagens, deze eenheden kunnen hanteeren. Door middel van onze oefeningen op de kaart kunnen wij er mee vertrouwd raken, dan behoeven wij, als het zoover is, niet achter de feiten aan te loopen. Inderdaad zal het voor velen een volkomen nieuwigheid zijn om bij oefeningen op de kaart met een bataljon vechtwagens aan te komen.

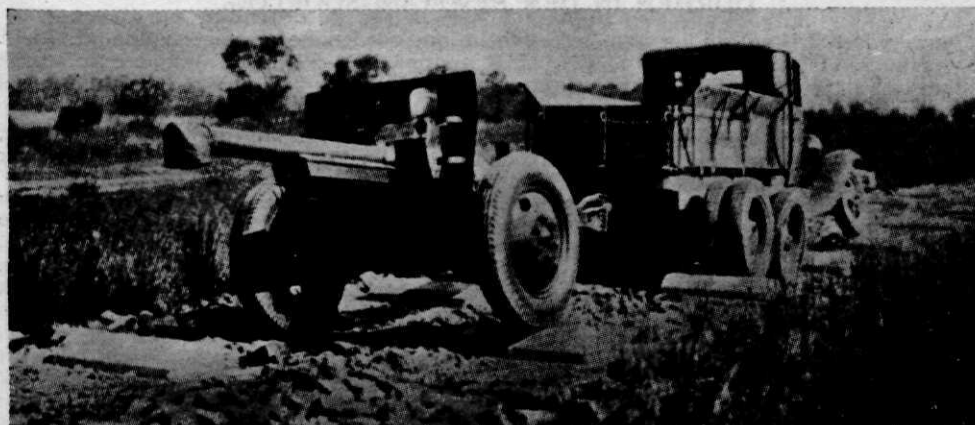
Teneinde het hen, die deze gedachte inderdaad zouden willen uitwerken, gemakkelijk te maken, kan verwezen worden naar een buitengewoon goede uitgewerkte tactisch applicatorische studie in onderstaand tijdschrift.

In de studie (met kaarten) wordt de aanval van een divisie in hoog terrein behandeld, waarbij de divisie versterkt is met een bataljon vechtwagens. Het gebruik van de vechtwagens wordt op zeer duidelijke wijze omschreven.

Een studie, die waard is, om door ieder Nederlandsch officier bestudeerd te worden.

Revue d'infanterie, Jan. 1935.

B. K.

MOTORISEERING IN HET BUITENLAND

Amerika. De motorisering van de veldartillerie omvat tevens de voorziening met affuiten, geschikt voor het vervoer met *grote snelheid*. Gemotoriseerd worden de helft der veldartillerie, een Afd. 7,5 cm voor de gemotoriseerde Cav. brigade en verder alle middelbare- en zware artillerie.

Van alle overblijvende artillerie met paardentractie worden de gevechtstreinen gemotoriseerd en voorzien van automobiele verkenningsvoertuigen.

In het begin was het materieel geplaatst op lastauto's, dan wel op een lagen aanhangwagen met goede veering. Voor verplaatsingen door het terrein moesten extra rupsbandtractors worden medegevoerd.

Om dit nadeel te ontgaan, wordt tegenwoordig het stuk gehaakt aan een trekauto, die door 6 wielen, waarvan er vier worden aangedreven, zich ook door het terrein kan bewegen (zie foto).

Het geschut is daarbij voorzien van luchtbanden.

Frankrijk. Bij de motorisering der lichte artillerie staat Frankrijk aan de spits met 60 gemotoriseerde batterijen (van de 362) en 30 bijzondere batterijen met rupsbandaffuiten.

In den loop van de volgende vier jaren zullen 6 cavalerie-divisies worden gemotoriseerd. Hiernaast worden voorbereidingen getroffen voor een systematische motorisering van het geheele leger.

Japan. Ook hier staat de motorisering op het eerste plan. Teneinde onafhankelijk te worden van het buitenland, is de inheemsche auto-industrie opdracht gegeven met eigen projecten proefnemingen te houden.

Alle eenheden worden van de benodigde motorvoertuigen voorzien. De zware artillerie is geheel, de middelbare voor 30% gemotoriseerd. De munitievoertuigen zijn gepantserd.

Tsjechoslowakije. Bij de bespreking van de begroting verklaarde de minister van landsverdediging (14-11-'34) dat de motorisering van het leger in alle richtingen in een versneld tempo moet worden uitgevoerd.

Rusland. Wat de motorisering betreft, kan het Russische leger als het modernste beschouwd worden.

Engeland. Het ligt in de bedoeling iedere infanterie-divisie te versterken met een pantserbrigade. De motorisering van de Cav.-divisies zal worden versneld. Daartoe wil men gebruik maken van nieuwe, zeer lage motorvoertuigen, in staat 6—8 manschappen te vervoeren door het terrein. Tevens licht gepantserd en in staat groote snelheid te ontwikkelen.

OORDEN IN DEN BEWEGINGSOORLOG.

Onze voorschriften wijden aan het gevecht om oorden de noodige aandacht. (Gev. Handl. II punten 302—308, R.I. II B punten 582—591). Onderstaand tijdschrift bevat een artikel omtrent ervaringen ter zake uit den bewegingsoorlog, die zich zeer wel dekken met hetgeen bij ons is voorgeschreven.

Bij de *verdediging* moet de flankerende werking van oorden hoog worden aangeslagen, zelfs doorbraken van vechtwagens laten zich dikwijls door onverwachts flankerend vuur uit oorden verijdelen. (vergelijk I.R. II B punt 583).

Bij een *aanval* valt de vraag, wat te doen met de oorden in het aanvalsterrein, dan ook niet makkelijk te beantwoorden. Om groote, sterke dorpen zoodanig onder art. vuur te houden, dat de flankerende werking wordt opgeheven, eischt meer geschut en munitie, dan waarover men in den bewegingsoorlog kan beschikken. Het zal dan ook noodig zijn, dat de inf. dergelijke oorden, welke zij in haar aanvalsvak vindt, ook frontaal aanpakt om de bezetting tenminste te binden, (vergelijk I.R. II B punt 588, laatste alinea).

Schr. licht een en ander met verschillende voorbeelden toe.

Militär Wochenblatt 11-2-1935.

C.

DE SPOORWEGEN EN DE LANDSVERDEDIGING.

Kapitein der Jagers N. TIBO beziet in Spoor- en Tramwegen het hierboven genoemde onderwerp. Hij begint zijn studie met te wijzen op de ongunstige positie, waarin de spoorwegen door de concurrentie van waterwegen en autoverkeer zijn gekomen en wijt zulks o.m. aan „de vele verplichtingen, die volgens de grootendeels verouderde wetten aan de spoorwegen zijn opgelegd”, waardoor zij niet-rendabele nieuwe lijnen (Gouda—Alphen, Schaesberg-Simpelveld) moeten aanleggen en exploiteeren tegen hun eigen advies in.

De aanleg van Julianakanaal, Twenthekanalen en verbinding Amsterdam—Boven-Rijn kost 100 millioen gulden, het spoorwegvervoer zal daardoor naar raming 10 millioen gulden per jaar aan vrachten derven.

Naar schrijver's meening is het einde der spoorwegen nog niet gekomen en vormen zij „de ruggegraat van ons vervoersysteem”.

Voor de landsverdediging is het spoorwegvervoer van primair belang: „de factoren, die de snelheid eener mobilisatie en de daarop volgende groote troepenvervoeren beïnvloeden, houden nauw verband met de militaire vervoerscapaciteiten der spoorwegen.”

Als voorbeeld bespreekt schrijver de mobilisatiën van 1870 en van 1914 en toont hij aan, welke doorslaggevende beteekenis het spoorwegnet in 1914 heeft gehad en op welke schitterende wijze het bureau „Buitengewoon Militair Vervoer” met de bestuurders der spoorwegmaatschappijen de mobilisatievervoeren had voorbereid.

Vervolgens bespreekt schrijver de vordering der spoorwegen op 1 Aug. 1914 en enkele meningsverschillen, die zich daarbij voordeden tusschen de Regeering en de Spoorweg-directies, terwijl hij daarna de positie van het spoorwegpersoneel beschouwt, o.m. in verband met de stakingswetten van 1903.

Een belangwekkend overzicht over den omvang der militaire vredesvoorbereidingen voor mobilisatie- en concentratievervoeren wordt gevolgd door een serie getallengegevens betreffende die vervoeren zelve in 1914 in Duitschland en Frankrijk. Een overzichtelijke tabel licht een en ander grafisch toe (het daarin gestelde omtrent Luik is evenwel onjuist en zou moeten luiden: „Troepen voor versterking der concentratiedekking en voor de overvallung van Luik, resp. 7 en 6 inf. brig. op versterkten vredesvoet.”)

Na zich aldus op het verleden te hebben gebaseerd, wendt de schrijver zich in „De invloed der techniek” op het heden en de toekomst. „De steeds voortschrijdende techniek heeft met haar vele nieuwe vindingen grooten invloed op het spoorwegbedrijf uitgeoefend, doch helaas zijn de technische verbeteringen niet altijd ten voordeele van de landsverdediging uitgevallen.” Achtereenvolgens behandelt de Heer TIBO de electricificatie der spoorwegen, de invoering der Diesel-electrische tractie, die van de Kunze-Knorr-rem en de vermindering van het voor militaire doeleinden geschikte materieel.

Wij vestigen de aandacht onzer lezers speciaal op dit vakkundig geschreven gedeelte, dat een zeer goed overzicht geeft van de nadeelen voor het militaire vervoer (en enkele voordeelen), die het gevolg zijn van deze, uit economische overwegingen noodzakelijke, verbeteringen van het spoorwegnet.

Een hoofdstuk „Spoorwegen en automobielen” geeft getallen omtrent de capaciteitsverhoudingen van deze beide moderne vervoersmiddelen. Weten al onze lezers, dat het vervoer van 1 Nederlandsche divisie vordert:

- ± 20 treinen met 60 man spoorwegpersoneel, of
- ± 2600 auto's met 5000 man autopersoneel?

Weten zij ook, dat dan het spoorwegtransport bovendien twee maal zoo snel verloopt?
Schrijver concludeert:

„De militaire vervoeren in oorlogstijd vereischen *snelheid, zekerheid, regelmaat* en een *economisch verbruik van de vervoermiddelen*, d.w.z. dat in een minimum van tijd met gebruik van zoo weinig mogelijk personeel en materieel een maximum moet kunnen worden vervoerd; dat is dus *per spoor*.”

Ten slotte beschouwt schrijver de spoorwegen in ons land en de wijzigingen in het spoorwegnet, terwijl hij eindigt met een pleidooi voor spoedigen aanleg van de spoorbaan over den afsluitdijk.

Schrijver's optimisme, dat „de verbinding over den afsluitdijk de *zekerste en veiligste weg is*”, die beter beschermd zal zijn dan de overige spoorverbindingen der N. O. provinciën met het hart des lands, onderschrijven wij echter niet. N. o. m. is er geen kwetsbaarder doel voor luchtaanvallen denkbaar dan dit 35 km lange baanvak. Zulks neemt niet weg, dat schrijver op overtuigende wijze eenige factoren naar voren brengt, die de betekenis der bedoelde spoorbaan duidelijk in het licht stellen.

Wij bevelen de mooie studie van Kapitein TIBO in aller aandacht aan.

Spoor- en Tramwegen, nos. 1, 2 en 3, 1935.

W.

EEN INFANTERIST ALS TOESCHOUWER BIJ SCHIETOEFENINGEN VAN DE ARTILLERIE.

Onder bovenstaanden titel geeft de commandant KUNTZ eenige interessante beschouwingen over het altijd brandende vraagstuk: de samenwerking tusschen infanterie en artillerie.

Intusschen vindt de Schr. gelegenheid om opmerkingen te maken van meer algemeenen aard, welke niet alleen betrekking hebben op bovenstaand onderwerp, maar welke voor iederen commandant, van welken rang ook, van waarde zijn. Om een goede samenwerking tusschen de beide wapens te verkrijgen is het voor alles noodig, dat de beide wapens een „gemeenschappelijke taal” spreken. De Schr. uit dan ten opzichte van de infanterie het bezwaar, dat deze zich maar al te dikwijls in te vage termen uit, terwijl de artillerie „par droit de naissance” behoefte heeft aan scherp omlijnde opdrachten.

De infanterie zal in hare opdrachten en verzoeken om vuursteun duidelijk moeten aangeven:

- a. de eigen situatie;
- b. de aard van den steun (vernietiging of neutraliseering);
- c. het front en zoo mogelijk de diepte van het doel;
- d. de tijd, gedurende welken steun wordt gevraagd.

De Schrijver eischt van ieder een voortdurende activiteit.

„Pas de passivité: voilà la source, neuf fois sur dix, des déboires et des ruines.”

Artillerie en Infanterie! Bedenk ten allen tijde, dat de factor *Tijd* meestentijds alles overheerschend is. Zet alles in het werk om deze zoo klein mogelijk te doen zijn, zonder dat dit aanleiding mag geven tot een minder goede voorbereiding. In die voorbereiding alles snel, rustig en zeker doen verlopen, op ieder moment bedenken, dat snel handelen geboden is, geeft de beste kansen voor het resultaat.

Zoo is het bijv. in geen deele noodig om een verkenning tot in details en tot ver naar voren uit te voeren, terwijl de troep werkeloos wacht. Dit laatste is daarenboven noodlottig voor het moreel.

Hoewel een scherpe scheiding uiteraard niet kan worden doorgevoerd, ziet de Schr. in den officier den tactischen leider, den man, die de beslissingen neemt. De onderofficier daarentegen is de uitvoerder van deze beslissingen, hij materialiseert de tactische besluiten van den officier. De Schr. wijst er zoo terecht op, hoe meermalen veel kostbare tijd verloren gaat met het zelf zoeken van gegevens enz., terwijl deze betrekkelijk eenvoudig van nevenheden kunnen worden verkregen.

Verder wijst de Schr. er op, hoe noodig het is, dat de infanterist op de hoogte is van verschillende technische details van de artillerie, bijv. hoeveel tijd er noodig is om een batterij van stelling te doen veranderen.

De schrijver wijst op de wijziging, welke zich bij de artillerie heeft voltrokken en volgens welke de batterij als vuureenheid is verdrongen door de afdeling, terwijl hij nog bespreekt de taak en werkwijze van den vuurregelingsdienst.

Hij is niet geheel voldaan over het systeem en de gevolgde werkwijze bij de verbindingen, waaraan hij — terecht — een groote waarde hecht.

En tot slot van dit korte overzicht een opmerking, welke wij van groote beteekenis achten.

De Schrijver heeft zich verbaasd toen hij een afdeulingscommandant, die te voren op het schietterrein een autoriteit was, bij de bespreking vond staan als een schooljongen voor een bord, die zijn les moest opzeggen.

Hij zou de voorkeur geven aan een bespreking op het terrein, waar de afdeulingscommandant — ondanks alle kritiek — toch commandant blijft.

Revue d'Infanterie, October '34.

B.

EELHOFF'S KOLENHANDEL

LEVERANCIER RIJKSGEBOUWEN

GORISSTRAAT 40-42 - TEL. 1936

v. DULCKENSTRAAT 14-16, TEL. 1022

DOMINICANENSTR. 35-37, TEL. 497

NIJMEGEN

A. VAN OENE

GRAAF VAN BUREN STRAAT 37
TELEFOON 3885 DEVENTER

LEVERANCIER AAN DE GARNIZOENEN VAN
AARDAPPELEN GROENTEN
FRUIT

B. WOULDSTRA - LOOIJDIJK 77 - DE BILT

SPECIALAAL IN FRYSCHE SPILLEN

TO WITTEN

ROGGENBREAË, SÛKER BOLLE, SOESKREAKELINGEN, DRABELKOEKEN,
JOUSTER KEALLEPOAT en OARE KOEKE, DÛMKES, TAAI, BAKKEN en nog folle maer.

MAASTRICHT.

HOTEL - RESTAURANT
„DU CASQUE”.

TELEFOON 177

HUIS MET ALLE COMFORT

GARAGE IN HET HOTEL

N.V. NEDERLANDSCHE KABEL FABRIEK - DELFT

GRONDKABEL (MET PAPIER ISOLATIE)

VOOR ZWAK- EN STERKSTROOM

ELECTROLYTISCH KOPERDRAAD

VULMASSA

C^H. GABIAT

MILITAIR- EN CIVIEL KLEERMAKER

BREITNERLAAN 25 — TEL. 774288 — DEN HAAG

VAN OUDS BEKENDE COUPE - GEVESTIGD SEDERT 1909 - VERLAAGDE PRIJZEN